

Published Monthly by
Knights of Lithuania
366 W. Broadway,
SO. BOSTON 27, MASS.

DIEVUI IR TĖVYNEI

Year's subscription: U. S. and
Canada \$3.00; foreign \$3.50;
single copy 30 cents.

EDITOR — ANTANAS VAIČIULAITIS ..... 2087 No. Main Ave., Scranton 8, Pa.
ASST. EDITOR — PHYLLIS GRENDAL ..... 366 W. Broadway, S. Boston 27, Mass.

Knights of Lithuania Supreme Council Officers 1950—1951

REV. J. C. JUTKEVIČIUS, Spiritual Director ..... 153 Sterling St., Worcester 4, Mass.
AL WESEY-VASILIAUSKAS, President ..... 102 Maple Street, Great Neck, L. I., New York
ANN MITCHELL, Vice President ..... 551 Spring Street, Elizabeth, New Jersey
JERRY J. JESULAITIS, Vice President ..... 4626 South Winchester Ave., Chicago, Ill.
STELLA WAITEKUS, Recording Secretary ..... 1339 South 49th Avenue, Cicero 50, Ill.
DOROTHY MILLER, Financial Secretary ..... 210 Richmond Avenue, Dayton 6, Ohio
FRANK GUDELIS, Treasurer ..... 129 Rita Street, Dayton 4, Ohio
STANLEY M. SIMON, Esq., Trustee ..... 231 Owendale Avenue, Pittsburgh 27, Pa.
BERTHA CIOCYS, Trustee ..... 185 Congress Avenue, Providence, Rhode Island
ANTHONY J. YOUNG, Esq., Legal Advisor ..... 315 "E" Street, S. Boston 27, Mass.

Ritual Committee

LONGINAS L. SVELNIS ..... 163 "T" St., S. Boston 27, Mass.
VICTOR ANCHUKAITIS ..... 127 "G" St., S. Boston 27, Mass.
JACK L. JATIS ..... 6822 S. Rockwell St., Chicago 29, Ill.

Lithuanian Affairs Committee

REV. JOHN C. JUTKEVIČIUS, Chairman; JOSEPH MATACHINSKAS, New England District;
ANNE M. KLEM, New York - New Jersey District; PETRONELLE ZELINSKAS, Ohio - Michigan Dist-
rict; WILLIAM KOLIČIUS, Pennsylvania District; EDWARD LUKOŠAITIS, Chicago District.

Honorary Membership Committee

LEONARD SIMUTIS, Chairman; JACK L. JATIS, Secretary; ANTHONY J. MAZEIKA, FRANK
RAZVADAUSKAS, KASTAS ZAROMSKIS.

KAZYS ŠKĖMA, Art. Dept.

“VYČIŲ” SEIMUI SKIRTAS NUMERIS

IŠEIS SPALIŲ MĖNESĮ.

All correspondence should reach the editorial offices by the 15th of the month preceding the next
issue. Correspondents may use pen names, but all correspondence must bear the signature and address
of the writer. The editor assumes no obligation to return any material not solicited.

Entered as Second Class Matter June 10, 1943 at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of
March 3, 1879.

Antgamtinis pyktis

J. GOBIS

Žmogus yra angeliškumo ir velniškumo mišinys. Šventasis žmogus be galo skiriasi nuo gyvulio, o sugedęs, į atvirą kovą su Dievu išėjęs žmogus atsiduria daug žemiau už plėšriausią žvėrį. Kaip šventas heroizmas nėra suprantamas paprastu protu, taip ir puolusio žmogaus elgesys savo pagrinde, savo dugne turi kažką, kas nesiduoda gamtišku būdu išaiškinti.

“Pažangiausios demokratijos” — komunizmo — kraštuose oficialiai skelbiama, kad žmogus esąs patobulėjęs gyvulys, bet kaip tik tų kraštų vyriausybės legalizuoja, įteisina tokius veiksmus, kurie išeina iš darvinizmo sferos ir žmogų padaro baisesnį, negu bet koks plėšrusis žvėris. Žmonių žiaurumas ir sugedimas pasiekia neretai kažkokį antgamtišką laipsnį, kuris biologiškai yra nesuprantamas ir kurį galime laikyti piktosios dvasios įkvėptu veiksmu.

Ne gyvuliški instinktai, o demonas įkvepia žmogui tokius veiksmus, kurie nepaprastai subiaurioja žmoguje Dievo paveikslą. Sadizmo žvėrių gyvenime nepastebime. Žvėris daro tik tai, ko jo gyvybei išlaikyti būtinai reikia; jis sudrasko savo auką ir ją suėda. Joks žvėris tyčia nekankina savo aukos. Tuo tarpu žmonių gyvenime dažnai būna tokių sugedimo reiškinių, kurie nieko bendro neturi nei su gyvuliškais instinktais, nei su vadinamąja “kova dėl būvio” biologine prasme. Normaliose sąlygose valdžia baudžia nusikaltusius žiaurumu, bet bedieviškos revoliucinės valdžios dažnai terorą, žiaurumą su kitaip manančiais žmonėmis padaro įstatymu ir tuo parodo, kad piktoji dvasia diktuoja savo baisias idėjas ne vien atskiriems žmonėms, bet ir valstybių politikai. Štai vokiečių nacių administracija turėjo instrukciją tyčia kankinti koncentracijos stovyklų kalinius. Darvinizmu galima būtų aiškinti žmonių žudymą, kad, pav., vokiečiams paliktų nužudytųjų turtas, žemė, “erdvė”; galima būtų biologiškai aiškinti ir žmonių deportavimą priverčiamais darbais, bet nieko bendro su jokia, nors ir žvėriškiausia etika neturi apgalvotas, sistemingas, bet slaptas žmonių kankinimas, ypač tų, kurie paskirti mirti. Toj pačioj Vokietijoje veikia įstatymas, kuris baudžia žmogų už žiaurų elgesį su arkliais. Prie Hitlerio koncentracijos stovyklose žmonės bu-

vo taip kankinami, kaip joks barbaras nekankina gyvulių. Naciai, slėpdami masinį žmonių žudymą nuo vakarų europiečių akių, žydus ir kitus politinius priešus iš Vakarų Europos per Lietuvą vežė į Minską ir ten juos masėmis šaudė prie didelių griovių. Transportai buvo nežmoniškai žiaurūs. Kas tokiems kaliniams padavė vandens ar duonos, galėjo būti vietoje sargybinių sušaudytas. Ir vienas lietuvis studentas Kybartuose padėjo galvą už tai, kad padavė vandens ištroškusiam kaliniui, vežamam dideliame transporte mirti prie Minsko. Vandens “gailėjimas” mirti vežamam žmogui negali būti pateisintas ar suprastas iš darvinistiškų žmogaus instinktų plano. Tokiuose reiškiniuose yra kažkas daugiau negu gamta.

Tokios žiaurios instrukcijos galiojo ne vien nacistinėj Vokietijoje; Sovietų Rusijoje jos galioja nuo pat Spalių Revoliucijos 1917 metais. Deportuojamiems žmonėms ar kaliniams duonos ar vandens padavimas gali reikšti mirtį tam, kuris padavė. Tardomų kalinių kankinimas grindžiamas ne vien gyvuliškais ir išsigimusiais bu-

VYČIAI LIETUVIAI

KUN. STASYS RAILA

SKAITYMAS

Pirmasis ir paprasčiausias dalykas kalboj lavintis yra skaitymas. Skaityti galima, kad tik būtų skaitoma, bet skaityti galima ir taip, kad skaitymu tobulinama kalba ir auklėjamas.

Pradedant skaityti mažiau mokama kalba, nereikia nusiminti, jei neviską suprantama. Taip turi būti. Bet reikia skaityti ir skaityti. Geriausia skaityti garsiai, kam nors klausant, pagelbsint, ištariant. Sunkesnius žodžius pakartojant.

Suaugusiems ir patiems lavinantis kalboj labai svarbu pasirinkti įdomios medžiagos skaitymui. Vienoj suaugusių lietuvių kalbos klasėj labai nemėgo skaityti. Bet kai buvo parinkta pritaikyta įdomi knyga, įdomiai paskaityta, sukėlė visų norą ją skaityti. Pradėję jie negalėjo baigti, kol visą perskaitė. Ir tiek daug iš to išmoko, kad ilgai tik tą istoriją vieni kitiems pasakojo. Susirasti įdomių knygų dar vis galima. Ypač gera kreipti dėmesio į mūsų liaudies pasakas, tautosaką, gražias istorijas, pereinant prie mūsų rašytojų lengvesnių novelių skaitymo.

Didelę pažangą galima padaryti skaityme, kai bendrai skaitoma. Kiekvienas kiek nors paskaito. Taip ir skaitydamas ir klausydamas įgyja naujų žinių. Juk bendras skaitymas mums lietuviams yra labai žinomas ir juo daug yra pasiekta gero. Tad kiekviename vyčių susirinkime turėtų būti toks bendras skaitymas kelių narių iš eilės. Viešu skaitymu nugalima ir kitas sunkumas — įgimtas

jautrumas viešai išsistarti netobulai mokama kalba. Bet be to juk ir kalboj nepažengsime.

Išlyginti kalbai ir geram skaitymui galima varuoti skaitymą choru. Visi sutartinai choru skaito paskirtą tekstą. Tuo išnyksta asmeniška baimė ir lengvai įsijungiama į gerą tarimą, ypač jai grupėj yra keletas geriau ir taisyklingiau skaitančių. Toks skaitymas gražiai patarnauja jaunimo dramatiniam ir muzikaliniam auklėjimui. Čia nejučiomis įgyjama gera nuovoka ne tik gražios kalbos, bet ir muzikališkumas išvystomas bei susidaroma labai tinkama kalbos intonacija, kalbos niuansai, jei taip pasakytum.

Skaitymu galima daug atsiekti, jei bus skaitoma nuolat, be ilgesnių pertraukų. Mat, kalba ieško panašumų žodžiuose, ir pagal jų kartojimą jie yra palaikomi gyvi. Todėl tik mėnesyje sykį kiek paskaityti nebūtų tikros naudos nei kalbai, nei asmeniui. Lengviausia būtų pasiryžti paskirtomis dienomis savaitėje, bent 3 kartus po 15 minučių skaityti. Jei to būtų laikomasi, tai po trumpo laiko būtų matyti nepaprasta pažanga kalbos mokėjime.

Lietuviškumo Komisija galėtų praveisti tarp vyčių skaitymo konkursus, lenktyniavimus, kur patys skaitytojai visai laisvai galėtų spręsti, kas geriau skaito, kodėl geriau skaito ir kaip reiktų pagerinti visų skaitymą. Kiekviename susirinkime reiktų turėti bent kelias minutes bendro skaitymo, sutartinio skaitymo, kad ir vyčių konstitucijos punktelio po punktelio. Ir kiek tuo paprastu keliu būtų galima daug naudos turėti lietuvių kalbai ir asmeniniam pasigerėjimui.

delių instinktais, bet ir visais anatomijos ir fiziologijos mokslo žinomais faktais. Panaudojami net narkotikai kalinio nervų sistemai, o kartu su ja ir charakterio sugadinimui, kaip tatau atsitiko su daugeliu teisiųjų dvasininkų, ypač su kardinolu Mindszenty. Kinijos komunistai, Vatikano radijo pranešimu, išsiuntinėjo krikščionių misionieriams "mandagų ultimatumą" — tuojau išnykti iš Kinijos teritorijos, nes priešingu atveju jie bus pakarti ant "kitokių" kartuvių, negu pasauliniai reacionieriai, o tai reiškia, kad jiems grasinama tortūromis. 1941 m. Šiauliuose NKVD archyve teko matyti vieno rusų policininko tarnybos lapą, kuriame parašyta, kad jis yra baigęs "čekistų kursą", tai reiškia, kad jis buvo mokomas kankinimo metodikos. Prie Telšių Rainių miške, kur kaliniai buvo žalojami spygliuotomis vielomis ir nuo rankų nulupama oda, rasti katilai su virintais kopūstais. Tie kopūstai buvo verdami ne valgyti, o kalinių rankoms šutinti. Čekistai, matyt, žino, kad verdantieji kopūstai geriau padeda žmogaus odai nuo rankų nulupti, negu šiaip verdantis vanduo. Toks masinis ir sistemingas žmonių mėsini-

mas, kaip Rainių miške ar Panevėžyje, kur gyviems gydytojams bolševikai išpiovė širdis, negali būti pateisintas nei darvinizmu nei marksizmu...

Tokie reiškiniai rodo, kad žmogaus elgesyje gali atsispindėti ne šio pasaulio įtaka, o pikta mistika, šėtono įkvėpimas. Visa tai, kuo žmogus pralenkia plėšrųjį žvėrį, reikia laikyti piktosios dvasios idėja.

Kristaus gyvenimo žemėje laikais buvo daug žmonių velnio apsėstų; tokie žmonės, vykdydami velnio įsakymą, draskėsi, mėtėsi, daužėsi iki sąmonės netekimo. Mūsų laikų nukrikščioninti žmonės patenka į velnio apsėdimą, tik kitokia forma. Moderniškai apsėsti žmonės ne patys save fiziškai drasko, bet savo "idėjos" priešus: pirmoj eilėj kankina krikščionis — bet gamtinėj pasėkoj tokie žmonės ne vien drasko krikščionių kūnus, bet tuo pačiu ir savo sielą, savo charakterį. Jie yra nežmoniški cinikai ir kraštutiniai sadistai. Jie yra ne vien baisūs visuomenei, bet ir patys nelaimingi taip, kaip buvo nelaimingi velnio apsėstieji žmonės Kristaus gyvenimo laikais.

VLADIMIRAS SOLOVJOVAS

Jo 50 metų mirties sukaktis

Šių dienų Rusija — siaubą ir nerimą nešantis kraštas. Tai moralinio, politinio ir kultūrinio tautų gyvenimo kapinynas. Tačiau to krašto žemėje rasime nemaža didžių asmenybių palaikų, kurie ir iš kapo gilumos mums ir pasauliui negėstančiu žiburiu spinduliuoja. Vienas tų asmenybių yra Vl. Solovjovas.

Per anksti gimusio jaunystės dienos

Kai Vladimiras Maskvoje 1853 m. sausio mėn. 16 (28) d. pirmą kartą pažvelgė į šį pasaulį, jis buvo tik 7 mėnesių amžiaus. Pirmąją dieną negalėjęs net verkėti, tik tyliai ir nedrąsiai žiopčiojęs, kaip žvirblytis... Būdamas 6—7 metų vaikas įrodė, kad tada ne menkučio žvirblelio, bet galingo erelio buvo gimtadienis. Maždaug to paties amžiaus sesutei Nadei jis jau pasakodavo apie viduramžio Kastilijos istorijas, žinojo daug liaudies dainų ir žymesnių rusų autorių poezijos. Jo maloni išvaizda: ryškus veidelis, gilios, paslaptingos akys ir tankūs, tamsiai gelsvi plaukai tarsi patvirtindavo mažojo išminčiaus talentus.

“Obuolys toli nuo obels nekrenta”, — sako mūsų žmonės. Vladimiro tėvas Sergiejus Solovjovas buvo Maskvos universiteto profesorius, Rusijos istorijos autorius; žmogus plačių pažiūrų, mėgo religijos, mokslo ir politikos problemas nagrinėti. Motina, kilusi iš talentingos Romanovų šeimos, turėjusios savo narių tarpe žinomą ukrainiečių filosofą Grigą Skovorodą. Vladimiro brolis Vsevolodas garsus istoriniais romanais, o sesuo Poliksena — puikia savo poezija. Visai Solovjovų šeimai, ypačiai Vladimirui, Dievas nepagailėjo gausių talentų.

Vienuolikos metų vaikas stoja tiesiog į V-sios Maskvos gimnazijos III-ją klasę. Rimtai mokosi, labai daug skaito, studijuoja. Pamėgsta visa širdimi Spinozą ir socializmui palankų rusų rašytoją, kritiką Pisarevą. Nihilistų ir materialistų raštai žiauriai sukrečia gimnazisto sielą, jo tikėjimą. Gabus jaunuolis greitai pastebi savo krizės priežastį, didvyriškai ją nugali. Baigia gimnaziją ir, eidamas 17 metus, stoja Maskvos universitetan. Pradžioje studijuoja gamtos mokslus, paskiau pereina į III-jį istorijos-filosofijos kursą.

VL. SOLOVJOVAS

Baigdamas universitetą, uoliai klausė paskaitų dvasinėje Maskvos Akademijoje, kur mokėsi Bažnyčios istorijos ir originale studijavo šventųjų Bažnyčios Tėvų raštus.

Universitetą Vladimiras baigia 20 metų amžiaus; paliekamas prie universiteto kandidatu į profesorius. Magistro laipsniui gauti parašo labai sunkia tema disertaciją: “Vakarų filosofijos krizė”. Savo gilia mokslo argumentacija galutinai sugriauna anų laikų “mokslo” stabą — pseudo-mokslišką ir pusiau materialistišką pozityvizmą. To laimėjimo sužavėtas garsus istorikas Bestiuževas-Riuminas pareiškė: “Galime Rusiją

sveikinti, sulaukusią genijaus". Naujasis magistras prie Maskvos universiteto toliau gilina filosofijos mokslus ir 1874 m. gruodžio 19 d. patvirtinamas filosofijos docentu.

Tolemesnės studijos užsieniuose

Neilgai docentavęs, valdžios lėšomis, vyksta į užsienius susipažinti su Indijos, gnostikų ir viduramžių filosofija. Pirmiausia Vladimiras nuvyksta į Londoną. Garsiaame Britų Muziejuje randa retos mokslo medžiagos. Londonas buvo spiritizmo centras. Su tuo menu jis irgi gerai susipažįsta. Arčiau sueina su garsiais spiritizmo mediumais: Hume, K. Fox, Williams ir t. t. Išva-doje apie spiritizmą jis taip išsireiškia: "Aš esu matęs pačius garsiausius mediumus ir garsius spiritistus, tik nežinau, kuris jų niekšiškesnis... Religinį tiesų spiritizmo keliu nėra galima įrodyti".

Londonė dar studijavo G. Gichtelio, G. Arnoldo ir J. Pordageo veikalus apie dieviškąją Išmintį — Sofiją, kuria jis liko visą gyvenimą giliai sužavėtas.

Iš Anglijos keliavo per Prancūziją, šiaurinę Italiją Egiptan. Apsigyveno Kaire. Lankė jo apylinkes, studijavo muzolmonų sektas, ieškojo senų Egipto krikščionybės pėdsakų. Domino jį šimtasieksnė Cheopso piramidė, tiek pat sieksnių Juozapo istorinis šulinys. Buvo jis ir pas beduinus. Matydamas, kad šie jį velniu laiko ir nori užmušti, tai Vladimiras tenai ilgai neviešėjo...

Mokslo darbai, jų charakteristika

Kupinu žinių ir patyrimo bagažu grįžta 1877 metais Maskvon. Universitete įvairios tarp profesorių intrygos neleidžia jam kiek ilgiau docentauti; jis persikelia į Peterburgo universitetą, kuriame beveik 4 metus dirba. Peterburge Vladimiro gyvenimas garsus mokslo darbais ir pedagogišku veikimu. Paryžiuje 1876 m. parašė prancūzų kalba pirmąjį savo veikalą: "Principes de la religion universelle". Dabar jis išspausdina tris žymius savo veikalus.

Pirmasis veikalas — "Paskaitos apie Teandrizmą" — aiškina, kad žmonija savo istoriniame procese nuo gamtos ir nuo to, kas nėra Dievas, ėjo prie absoliutaus principo, prie to, kas tikrai yra Dievas. Kristuje žmonija rado savo tikrąjį Dievą ir susijungime su Juo — galutinąjį gyvenimo tikslą.

Antrame — "Filosofiniai Pilnutinio Žinojimo Pagrindai" — kalba apie pilnutinį žinojimą, kurį sudaro pozityvaus mokslo, racionalinės filosofijos ir krikščioniškojo Apreiškimo sintezė, kurią jis vadina *laisvąja teosofija*.

Trečiame veikale — "Atitrauktinių Principų Kritika" — duoda originalią savo filosofijos sistemą, išvesdamas ją iš absoliutaus principo — Dievo. Pastarasis veikalas buvo doktorato disertacija, ją puikiai 1880 m. balandžio mėn. 6 d. apgynė, bet profesoriaus vietos negavo. Po to iš viso greitai baigėsi jo trumpalaikis docentavimas, pedagoginis darbas; 1881 m. lapkričio mėn. 11 d. iš

un-to atsistatydino ir, porą paskaitų 1882 m. paskaitęs, daugiau jis paskaitų katedros neužėmė. Dar gyveno 18 metų, kuriuos pašventė mokslui ir rašymui. Griauna anuomet viešpatavusius (dabar liepto galą artėjančius) rusiško nacionalizmo stabus, skelbia kilnią ateities programą, kovoja su viešuoju ir slaptuoju melu, skelbia kovą bet kokiam blogiui.

Tą likusį didžio darbo gyvenimą prel. A. Dambrauskas-Jakštas skirsto į 3 pagrindinius laikotarpius.

Pirmame laikotarpyje (1882—1888) Solovjovas labiausiai domisi religijos klausimais, aiškina Rytų ir Vakarų Bažnyčių susijungimo galimumą ir reikalingumą. Parašo svarų krikščioniškosios asketikos vadovėlį — "Religiniai Gyvenimo Pagrindai". Suplanuoja 3 tomų veikalą — "Teokratijos Istorija ir Ateitis". Bet pasirodė to veikalo tik pirmasis tomas — "Šventosios Istorijos Filosofija". Ji yra išversta į lietuvių kalbą. Vertimas rūpestingai atliktas, tik vietomis sulietuvinti rusicizmai keistai skamba ir nepakankamai aiškūs. Tame veikale yra apleistas popiežiaus primato klausimas, kurį jis išsamiai ir teigiamai nagrinėja savo veikale — "La Russie et l'Eglise universelle".

Antrasis laikotarpis (1888—1895) daugiausia skiriamas politikos problemoms. Ir tada tautinis rusų šovinizmas neigė kitataučius ir kitatikius. Veikalu "Tautinis Klausimas Rusijoje" aiškina, kad branginimas vien tik kas rusiška, sava — nėra patriotizmas, bet tautinis šovinizmas, kuris nuo tikrojo patriotizmo taip toli, kaip šlykštus egoizmas nuo krikščioniškosios savęs ir artimo meilės.

Pagaliau trečiame laikotarpyje mokslininkas (1895—1900) grįžta prie mokslo ir filosofijos problemų. Verčia Platono raštus. "Trijuose Pašnekesiuose" sprendžia *blogio* klausimą; išleidžia svarbiausią veikalą — "Gėrio pateisinimas". Ad. Jakšto entuziastingu tvirtinimu, tas veikalas yra davęs gražiausią ir kilniausią filosofiją. Tame veikale nušviečia daugybę doros klausimų, griežtai kritikuoja L. Tolstojaus *moralinį amorfizmą*, iš pagrindų griauna žalingą jo tezę — nesipriešinti blogiui; vietoje L. Tolstojaus tvirtinimo — valstybė, tai organizuotas plėšimas, Solovjovas stato savo pagrįstą tezę — valstybė, tai organizuotas gailėstingumas. Jis dar aiškina krikščioniškąją karo prasmę ir pareigą tarnauti kariuomenėje, ko L. Tolstojus nepripažino.

Solovjovas paliko nemažai gražios poezijos. Jo poezija dažniausiai pasižymi alegorišku mistiškumu, skirtu Amžinajai Išminčiai — Sofijai.

Asmenybės ir pasaulėžiūros bruožai

Nemarios atminties jubilatas buvo malonaus, drąsaus ir nepataikaujančio būdo. Griežtas teisingumas derinosi su didžia artimo meile. Tiesiog mylėjo vargšus ir nuskriaustuosius, jiems savo kuklius išteklius išdalinęs, pats nekartą badaudavo. Buvo nevedęs, tai savo kūrybinę meilę lengviau galėjo kitiems aukoti.

Mėgo svečius. Svaigalų nevirtodavo, bet savo kompanijoje nuo vyno stiklelio neatsisakė. Jo principas dėl tų įvairių stiklelių: "Kas yra žmogus negėres, tas išgėres darosi dar žmoniškesnis; kas yra galvijai, tai išgėres dar labiau sugyvulėja..." Krikščionybė yra savo esme galingos *optimizmas*, teigimas dorybių — ne nuodėmių registravimas, kuris tik įrodo (kada jas registruojama), kad nuo krikščionybės dėsnių buvo nutolta. Krikščionis — amžinybės atstovas čia žemėje, amžinojo Tėvo bendrakūrėjas, taigi ir kryžiaus kelyje nenusiminęs. Toks buvo Solovjovas. Savo sunkiasias gyvenimo valandas taip jis apibūdina: "Apie save galiu pasakyti, kad esu labai puikioje padėtyje: man dabar visais atžvilgiais bloga, kad blogiau ir būti negali, todėl tik geriau galės būti..."

Įdomiai pasisako žmogaus pažinimo klausimu: "Žmonės žiūrėja per mikroskopus, piaušto nelaimingus gyvius, virina visoki brudą ir mano betyrinėjimą gamtą... Ko žmogaus dvasia neatspėja, to jis jokiomis mašinomis iš gamtos neiškvo". Kaikurie biologai čia nusišypsos, bet dar labiau šypsotis tenka, kai jie graikų filosofijoje vis dar naivumą temato.

Religijos pagrindas jam buvo Kristus ir Jo iš numirusių prisikėlimas. Nemarus yra tas, kuris tikėjimu ir meile yra susijungęs su Kristumi. Gerai pažinęs krikščionybę ir gyvenimo problemas, tas mokslo autoritetas taip savo pasaulėžiūrą trumpai išreiškia: "*Krikščionybėje radau ne tik širdies reikalavimų patenkinimą, bet ir visų proto problemų bei mokslo uždavinių išsprendimą*". Ad. Jakštas pastebi, kad šis Solovjovo išsireiškimas liudija jo giliausią įsitikinimą.

Kad Solovjovas buvo tikrosios katalikiškos doktrinos ir skaidrios jos pasaulėžiūros skleidėjas, tai liudija jo darbai. Ar jis formaliai perėjo katalikybėn, biografų manymu, tuo klausimu užsilikusiu dokumentų nesą. Kun. Mikalojus Tolstojus ir aukštosios Peterburgo katalikiškos sferos smulkmeniškai nurodo vietą, datą ir valandą, kad Solovjovas priėmė katalikybę. Solovjovo žinovas L. Kobilinski-Ellis gal teisingiausiai galvoja, kad jam katalikybėn perėjimas tiek buvo įmanomas, kaip perėjimas iš Maskvos Rusijon... (Plg. L. Kobilinski-Ellis, *Monarchia S. Petri*. Aus den Hauptwerken von Vl. Solowjewes systematisch gesammelt, uebersetzt und erklart. Gruenewald Mainz, 1929, S. 1—2). Yra manančių, jog Roma jam leidusi būti kataliku ir viešai pasilikti vienybėje su pravoslavų Bažnyčia. Tokių išimčių yra buvę daugiau, pav. kunigaikštis Bielosielskis-Bielozerskis ir kiti.

Mirė Solovjovas 1900 m. liepos mėn. 31 d. Užkoje, viename kaime, netoli Maskvos. Jo kūnas iš ten buvo pergabentas Maskvon ir palaidotas šalia tėvo Sergiejaus Novodievičio vienuolyno kapuose. Iki komunistų revoliucijos jo kapas buvo nuolat lankomas ir puošiamas gyvomis gėlėmis. Reikia manyti, kad dabar jo palaikai ramios vie-

L. VALIUKAS

Nepagailėkime nors trupinio saviesiems

Sunku čia gyvenantiems kartais įsivaizduoti, kad yra pasaulio žmonių, kurie neturi iš ko net duonos iki sotumo pasivalgyti. Man pačiam tokioje padėtyje yra tekę būti; ir kiek būdavo džiaugsmo, kai kas nors iš užjūrio sušelpdavo vienu kitu maisto dalykėliu.

Tūkstančiai mūsų tautiečių dar tebevargsta Vokietijoje, negalėdami dėl ligos ar kitų priežasčių kur nors išemigruoti. Skurdžios jų gyvenamosios patalpos, menkos maisto normos.

Kodėl mums visiems neprisiminti jų, nesudaryti jiems to džiaugsmo, ištiesiant pagalbos ranką? Vienas čia nieko nepadarysi, visų nesusėlpsi, gi visiems prie to kilnaus darbo prisidedant, daug ko būtų galima atsiekti.

Nė vienas savęs nenuskriaustų, jei per metus pasiųstų bent vieną maisto siuntinėlių vargstantiems savo tautiečiams į Vokietiją, paaukotų vieną kitą dolerį BALF'ui. Tai tik būtų trupiniai nuo gausiai valgiais apkrauto stalo, o kartu ir įrodymas, kad tikrai mylime savuosius, prisime name juos varge.

Kasmet vyčių kuopos daro bent po keletą įvairių parengimų, turėdamos, be abejo, ir pajamų. Kodėl gi nepaskirti iš kuopos kasos kartą per metus po keliolika ar keliasdešimt dolerių sušelpinti vargstantiems savo tautiečiams.

Mano supratimu, skurstančių tremtyje šelpimo reikalas kuopų susirinkimuose turėtų būti apsvarstytas, padaryti tam tikri teigiami nutarimai. Be to, vyčiai turėtų imtis iniciatyvos paraginti ir kitas savo parapijos ribose veikiančias draugijas bei organizacijas, kad jos taip pat efektyviai prisidėtų prie vargstančių lietuvių šelpimo bei BALF'o veiklos parėmimo.

Tinkamas to reikalo supratimas bei nuoširdus prie to darbo prisidėjimas būtų vienas iš puikių žiedų, įpinamų į mūsų organizacijas bei pavienių narių gyvenimo vainiką.

telės neturi, kaip ir gyvenime jis ramybės dažnai pasigesdavo. Tačiau nieko nebodamas dirbo, kentėjo, skleidė amžinąjį Gėrį ir Išmintį. Kur jis besiilsėtų, jis visada lieka negėstančiu žiburiu kartų kartoms, ypačiai šių dienų žmonijai.

BIBLIOGRAFIJA:

L. Kobilinski-Ellis, *MONARCHIA S. PETRI*. Aus dem Hauptwerken von Vl. Solowjewes systematisch gesammelt, uebersetzt und erklart. Gruenewald Mainz, 1929.

Vladimiras Solovjovas, *ŠVENTOSIOS ISTORIJOS FILOSOFIJA I ir II tomas*. Vertė St. Dabušis ir J. Talmantas. Kaunas, 1933.

VINCAS PIETARIS

(1850—1902)

Šiomet suėjo 100 metų, kai gimė Vincas Pietaris, plačiai skaitomo „Algimanto“ ir kitų raštų autorius. Ta proga norime su juo supažindinti mūsų skaitytojus.

Gyvenimas ir asmuo.

Vincas Pietaris gimė 1850 m. rugsėjo 21 d. Žiūrių-Gudelių kaime, Vilkaviškio apskr. Moks-
lus ėjo Pilviškių pradžios mokykloje, Marijampolės ir Suvalkų gimnazijose ir Maskvos universitete. Pasinaudodamas lietuviškąja stipendija, 1875 m. baigė fizikos-matematikos fakultetą, paskui studijavo mediciną, baigė 1879 m. Dar Maskvoj gyvendamas vedė žmoną rusę. Paskui gavo apskrities gydytojo vietą Demijanske, vėliau persikėlė į Ustiužną. Ten ir išgyveno visą laiką. Mirė 1902 m.

V. Pietaris jau gimnazijos laikais buvo susipratęs lietuvis. Tokiu jis liko ir visą savo gyvenimą. Būdamas universitete, jis rūpinasi Lietuvos reikalais, galvoja apie ūkinės gerovės pakėlimą. Nors toli nuo Lietuvos gyvendamas, V. Pietaris neužmiršo tėvynės, vis svajoja persikelti į Lietuvą gyventi, rašė lietuviškus kūrinius, bendradarbiavo lietuviškuose laikraščiuose.

Kūryba.

Pietaris lietuviškai rašyti pradėjo jau gimnazijoje, bet į tikrą literatūrinę kūrybą jį paskatino A. Jakštas, pastebėjęs Pietario sugebėjimą sklandžiai pasakoti, ragino visa tai parašyti. Kai kuriuos raštus pats Jakštas savo ranka perrašęs ir siuntęs į lietuviškus laikraščius. Be publicistinių straipsnių ir smulkesnių beletristinių raštų, išspausdintų „Apžvalgoje“, „Varpe“, „Ūkininke“, „Tėvynės Sarge“, „Žinyčioj“, yra žinomi šie V. Pietario raštai:

„Iš mano atsiminimų“

Po Pietario mirties Dr. J. Basanavičiaus redaguota ir Amerikoje (1905 m. Chicago) išleista memuarų knyga. Be biografinių smulkmenų apie paties Pietario kilmę, jaunystę, mokslo metus ir studijas universitete, randame čia ir įdomių ano meto gyvenimo bruožų, įdomios geografinės, istorinės ir etnografinės medžiagos. Pietaris moka gyvai, grakščiai pasakoti, pagauti būdingus žmonių gyvenimo bruožus. Duoda keletą gana vykusių kaimo žmonių charakteristikų. Nors stiliuje ir pasitaiko šiurkštumų ir stačiokiškų posakių, bet jo pasakojimuose jaučiame jo temperamentą, giedrią nuotaiką, linksną sąmojų.

„Lapės gyvenimas ir mirtis“

Išleista vienoje knygoje su atsiminimais. V. Pietaris, pasinaudodamas visa eile pasakų apie gyvulius, mėgina duoti vientisą pasakojimą apie lapės nusikaltimus ir jai įvykdytą bausmę. To-

kios jungtinės pasakos galima sudaryti dvejopu būdu: laisvai panaudoti pasakų medžiagą, duodant individualinį stilių ir literatūrinę formą, arba išsaugoti liaudies pasakų stilių ir formą, tik sudedamas pasakas taip suderinti, kad būtų fabulos nuoseklumas ir vieninga nuotaika. Pietaris pasirinko antrąjį kelią, bet neišlaikė liaudies stiliaus, ir dėl to kūrinių literatūrinė vertė žymiai sumažėja. Nuotaikingesnė tik pabaiga — apie lapę, gaidelį ir katinėlį.

„Keidošių Onutė“

Tai kiek ilgesnis kūrinys, keliąs visą eilę ano meto gyvenimo klausimų, turįs nemažą autobiografinių bruožų. V. Pietaris čia paliečia pirmuosius tautinio atbudimo reiškinius kaime, lietuvių inteligentijos klausimą, mokslus einančio jaunimo nutautinimo pavojų, mergaičių mokymo reikalą, mišrios šeimos problemą ir visą eilę klausimų, susijusių su spaudos draudimo laikotarpio reiškiniais. Apysakaitei medžiaga imta iš realaus gyvenimo, tačiau dar V. Pietario nesugebėta ta gausi paliestoji medžiaga literatūriškai sudoroti. Stilius publicistinis, vieni asmenys per daug idealizuojami, kit per daug juodinami, visur jaučiamas noras mokyti, tam tikras mintis pabrėžti, įrodyti.

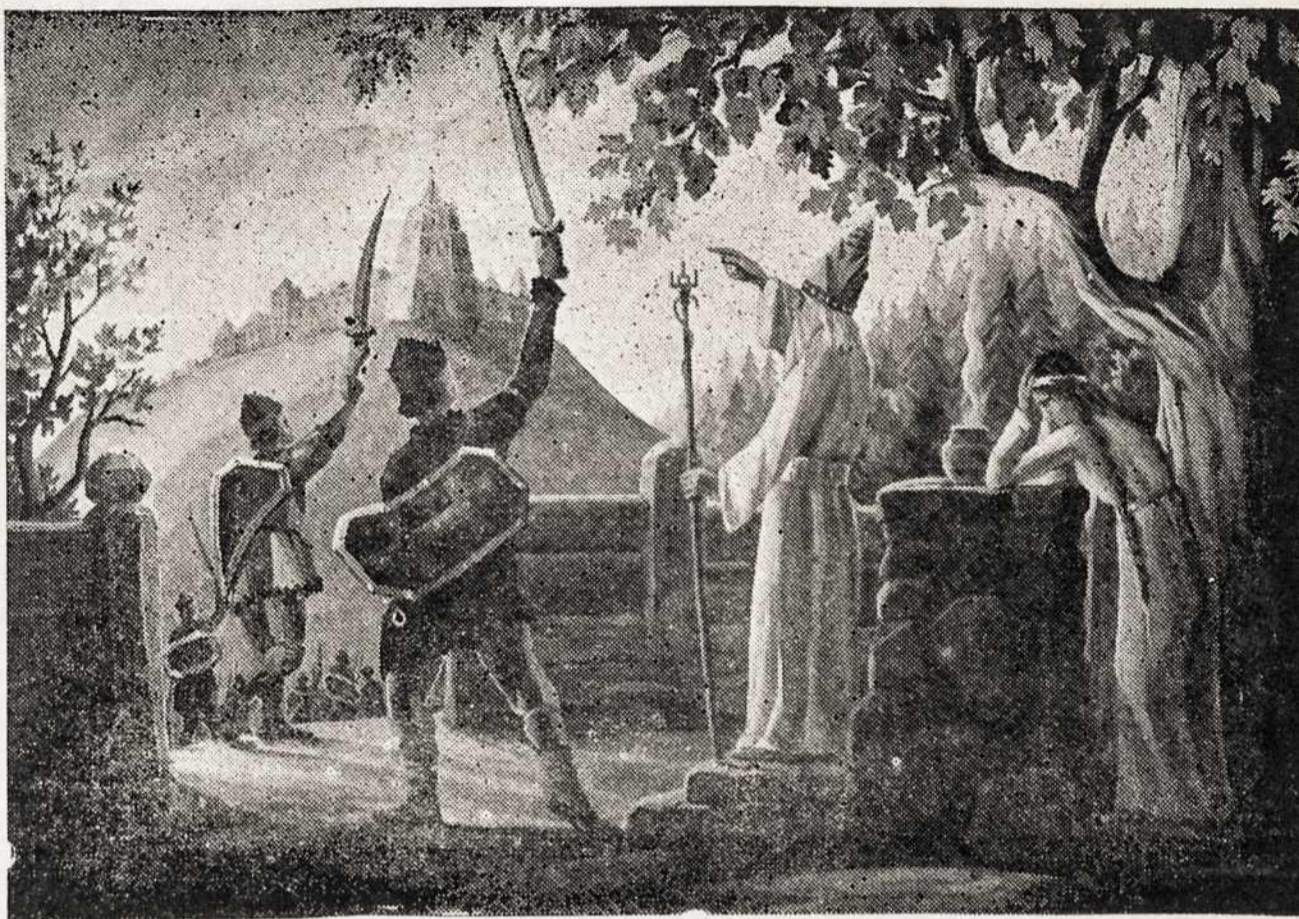
„Algimantas“

Pagrindinis V. Pietario veikalas, iš viso pirmas tokio dydžio mūsų literatūroje, yra istorinė apysaka „Algimantas“.

V. Pietaris gilinosi į Lietuvos praeitį. Jis buvo įsitikinęs, taip kaip ir S. Daukantas, kad svetimieji kronikininkai yra iškraipę tikrąją Lietuvos praeities paveikslą. Jį ypač domino lietuvių kultūros senumas, ir tam reikalui jis visur ieškojo medžiagos: studijavo senąsias kronikas ir istorikų veikalus (Kotzebue, Antanavičių, Prochaską). Apie Lietuvos praeitį rašė ir straipsnių. Beskaitant labai pamėgtus H. Sienkevičiaus istorinius romanus, V. Pietariui kildavusi mintis panašų romaną parašyti ir apie Lietuvos praeitį. Ypač V. Pietarį jaudino to paties autoriaus „Tvanė“ neigiamai, su neslepiama pašaipą, vaizduojami baudžiauninkai lietuviai. Adomo Jakšto skatinamas, V. Pietaris ir išdrįso pradėti savo „Algimantą“. Rašė jau sirgdamas, gyvenimo pabaigoje (1900—1902), net nespėjo išdailinti, tinkamai išbaigti.

„Algimantas“ vaizduoja 13 amžiaus Lietuvą, tuos laikus, kai kraštas dar nesudarė vienos valstybės, bet buvo atskirų kunigaikščių valdomas. Seniau buvusios „Viešosios Lietuvos“ kunigaikščių dinastija išsibaigusi. Atskiri krašto kunigaikščiai kovoja vienas su kitu. Tuo pasinaudoja svetimieji ir mėgina įsistiprinti Lietuvoje.

Senovės lietuvių kunigas — Krivių
Krivaitis priima karių priesaiką.

Veikalo turinys toks: Dainavos kunigaikštis Aršusis, susidėjęs su Volynijos ir Galičo kunigaikščiu Romanu, nužudo Sūduvos kunigaikštį Tranaitį ir užvaldo jo žemes. Tranaičio sūnus Algimantas patenka pas Romaną. Jį Romanas auklėja gudiškai ir rūpestingai laiko pas save kai po teisėtą Sūduvos valdovo įpėdinį Aršijam gąsdinti. Algimantas užauga Danilos vardu, tik menki jo vaikystės atsiminimai yra išlikę jo atminty. Ištikimas Tranaičio tarnas Basasis, prisidengdamas Ivono, Dimitro ir Rudžio vardais, nuvyksta į Gudus, suranda Algimantą, pažadina jo tautinę sąmonę ir slapta organizuoja pabėgimą. Algimanto pabėgimas, apipintas įvairiausiais nuotykiiais ir pavojais, sudaro didelę pirmosios veikalo dalies turinio dalį. Pakelyje Algimantas patenka į Deltuvos kunigaikščio Triobiaus pilį ir išimtyli jo duterį Danutę. Algimantui pavyksta laimingai pasiekti apgriautą savo tėviškę. Čia randa dar gyvą savo motiną, atkasa tėvo paslėptą lobį ir iš sūduviečių, kurie labai buvo nepatenkinti žiauria Aršiojo valdžia, organizuoja kariuomenę tėviškei vaduoti.

Antrojoje dalyje vaizduojamos Algimanto kovos su Aršiuoju dėl Sūduvos laisvės, Aršiojo sostinės Gardino paėmimas, Aršiojo ir Romano žuvimas, Lietuvos suvienijimas, be to, vestuvės su Danute, Danutės pagrobimas, jos ieškojimas ir nuotykiiai, su tuo susiję. Atsiranda ir "Viešosios Lietuvos" kunigaikščių sosto įpėdinė Aldona, kuri savo teises perduoda Algimantui, o atskirų Lietuvos sričių valdovai, susirinkę į seimą, Algimantą pripažįsta visos Lietuvos valdovu. Gale yra išryškinta ir veikalo idėja: pakrikusi Lietuva, kovodama su priešais, jungiasi, bunda, stiprėja: "Budo rytas — rengėsi busti ir Lietuva stipriose Algimanto, Erdvilo ir Skirmunto rankose. Rengėsi busti stipri ir galinga. Patys priešai ją prikėlė. Tačiau ji budo ne iš sykio... iš lengvo ji budo."

V. PIETARIS

SENOVĖS ŠVENTADIENĮ

(Iš "Algimanto")

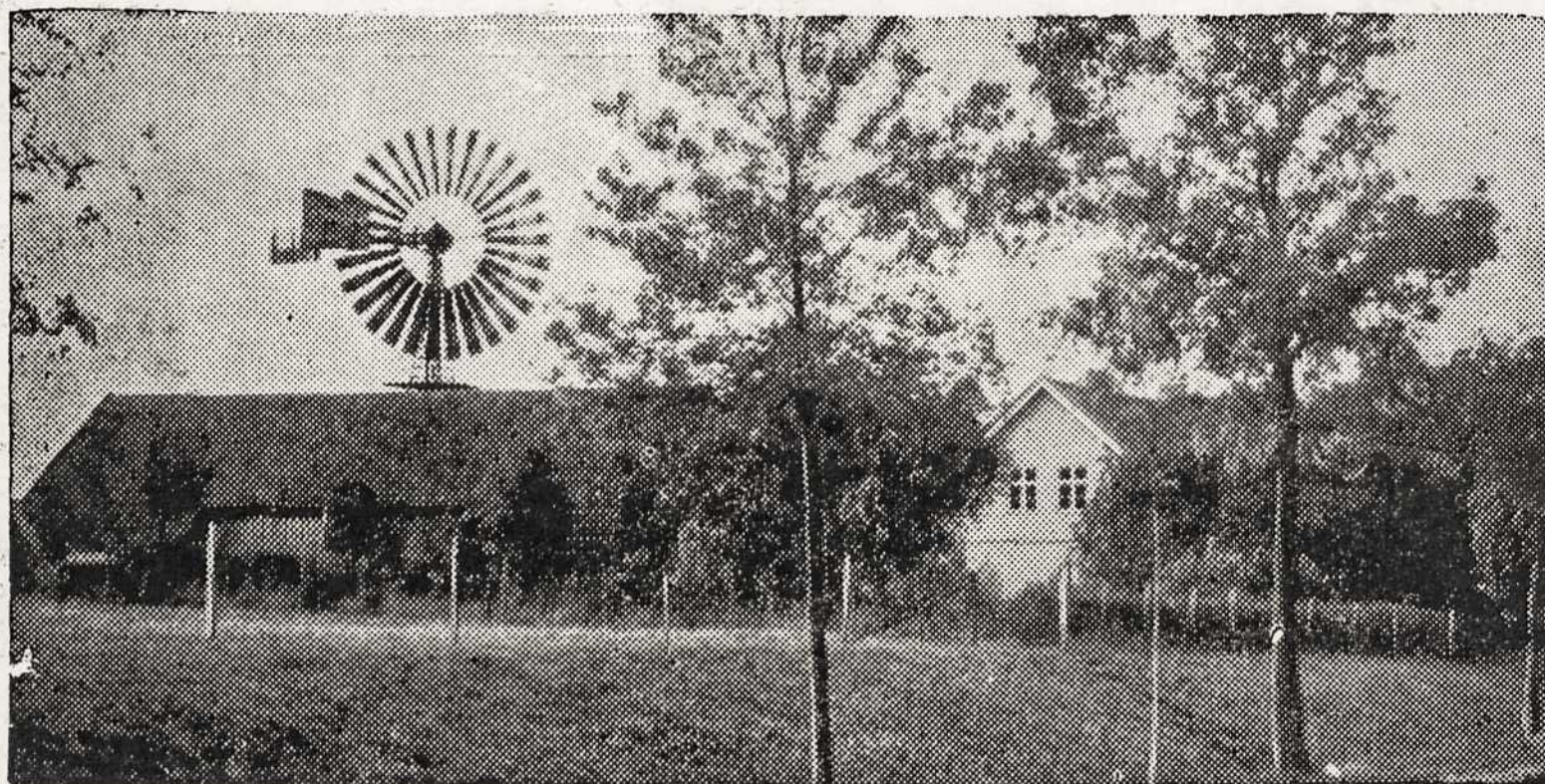
Tarpu Kirsnos kaimo ir pilies, pievose, vyrai rytinį mušė, mergos — vienos susėdusios šnabzdėjosi, kitos, iš lėto niūniuodamos, vainikus pynė iš žydinčių žolynų. Maži vaikai ėjo vanagu, blezdingą šoko, o radosi ir labiau išdykusių, kurie, katinais eidami, vieni kitus per dilgyną ar per balaitę pertraukti taikė, pakeldami juokų ir tarpe užaugusių žmonių. Čia ir moters su pridengtomis galvomis tai gobtuvais, tai skepetomis sėdėjo pavėsyje. Netoli nuo moterų šeimynų tėvai, lietūs vyrai, lygumėlėje plačiai iškerojusios liepos paunksnyje susėdę ir sugulę ant vejų, teiravosi apie namų darbus ir viešus reikalus. Po kita liepa seniai žili šnekučiavosi, kretendami žilomis galvomis, minėdami savo jaunystę: gėrėjosi vaikais, vaikų vaikais. O keli boseliai, atiduoti jų globai, aptaisyti šiaudais, kvepėjo midum, kvepėjo alum ir gardžia gira.

Nuo šito šventadieniškai bežaidžiančio pulko skyrėsi trys vyrai. Nekvietė jų nė vieno ūgio vyrai, nei seniai. Mergos, pastebėjusios šiuos vyrus artinantis prie jų, šnairuodamos traukėsi į šalį. Ir stovėjo visi trys jie nuošaliai, mėtydami piktus pažvilgius ant kaimynų.

— Mamule! kodėl šitų vyrų niekas į krūvą nepriima? — klausinėjo vaikas motiną.

— Todėl, vaikeli, kad jie visi trys piktadariai. Va, šitas baltaplaukis, lašuotu veidu, tai žirgų vagis; tamsus, juodaplaukis — tai plėšikas, o ans trečias plačianosis, perskelta lūpa, tai, pasakoja, savo tėvą pasmaugęs.

Vaikas išgąsdintomis akutėmis dėptelėjo į tris vyrus ir užlindo už motinos.

LIETUVIŠKA SODYBA

Adomas Jakštas

Lengvais atdūšiais pūtė pietų vėjas, nešdamas laukų kvapsnį. Palengva svyravo žolynų žiedai ir smilgų rusvos šluotaitės lingavo. Iš lėto ošė medžiai, plezdėjo lapeliais. Ore įdrios blezdingos narstė, liumpavo, cypsėdami dagiliai ir vyturiai čiurkšdami tai kilo aukštyn į padangę, tai leidosi žemyn ant dirvų. Ir ant visko krito tiško karšti saulės spinduliai, norint ir ūkų apmašinti. Krito jie ant tamsių, senų pilies bokštų, ir ant liepų pilyje, ir ant trobų, ir ant medžių. Tiško jie ir ant peteliškių ir visokių vabalų, dūzgiančių po pievą. Žērėjo jie žieduose, liūliavo ir vilnyse rugių, nokstančių ant kalno.

O tame tarpe prie žmonių pulko iš lėto artinosi ir kanklininkas su savo draugu. Nepakantrių vaikų pulkelis, kaip lakių žvirblių pulkas, dar per geras varsnas pasileido pasitikti visų geidžiamo kanklininko ir linksma gauja apspito jį aplinkui.

Suskambėjo smagi blezdingos daina, sujudinama ir senus ir jaunus. Pakilę nuo pievos, jaunieji šoko, narstė, kaip tikros blezdingos. Seniai, neiškędami, nors trepsėjo. O kanklininkas žaidė ir žaidė, vis naujus straipsnius į dainą įdėdamas, vieną gražesnę už kitą. Pabaigus blezdingą, mergos užsimanė prašyti džigūno paskambinti. Vyrai išsiprašė kardų šoki, bet galų gale pailso ir jaunųjų kojos.

Davęs truputį pasilsėti pirštams, senis paskambino kitus šokius ir dainas. Atsirado dabar ir antros kanklės šalia senio, kurios pritarė jam dainuojant. Kelios patvaresnės jaunųjų poros sklaidė dar po pievą, bet, matyti, pailso ir jos. Pailso pagaliau ir kanklininko Sereikos pirštai, ir jis padėjo kankles šalia savęs.

— Sereika! — šaukė pastebėję tat seniai. — Eikite šen pas mus.

— Šen prie alaus! — gaudė, viliodama prie savęs, kita žmonių minia.

— Prie mūsų! — rėkė žmonės iš kitos šalies.

Midus su alum visur kėlė ir garsino kalbas. Ir vienoje ir kitoje vietoje netrukus atsiliepė dainos.

PALANGOS JŪRA

*Jūra motinėle
tur dukrelių būrį;
vėjui-tėvui liepiant,
visos šokti turi;*

*lyg skara kutuota
ant žalsvos jupelės,
ruta pasipuošę,
puldinėja, kelias...*

*Tai lenktynių eina,
tai prie kranto plakas,
tai atgal atšokę,
glebesčiuojas, šnekas...*

*Visados, kaip deivės,
šaunios ir linksmutės;
tik pravirkst, išvydę
tėviškę Birutės.*

*Laš jų ašarėlės
gelsvu gintarėliu, —
mat, ir joms pagailo
brolių žemaitėlių.*

LENKIJOJE TEBEMEDŽIOJAMI BALTIEČIAI

Didžiojoje Baltvyčio girioje, ypatingai Hainovkos apylinkėse, lenkų pasienio kariuomenė ir policija tebevykdo dideles "medžiokles"; gaudomi Lietuvos, Latvijos ir netgi Estijos atbėgėliai. Tai esą daugiausia jauni vyrai, prasiveržę per geležinę uždangą po daugelio kruvinų susirėmimų, tikėdamiesi pasiekti Vakarų Europą. Daugelis žuvo prie sienos, betgi "stambesni daliniai" buvo užtikti Baltydžio girioje ir prasidėjo medžioklės. Lenkų daliniams irgi tenka nukentėti susirėmimuose su pasiryžėliais baltiečiais.

BROLIŠKOSIOS MEILĖS KELIAIS

Juozas Prunskis

Mirė, Kad Šeimos Tėvas Gyventų

Šio karo pradžioje vokiečių teismas Sremonoje pasmerkė kelis lenkus sušaudyti. Nuteistųjų tarpe buvo vienas gausios šeimos tėvas. Jis turėjo mirti. Supratęs, kaip baisi būtų motinos ir vaikų padėtis, netekus tėvo — maitintojo, vietos gimnazijos kapelionas kun. Antanas Rządki pasisiūlė mirti jo vieton. Naciai, kuriems buvo svarbu įbauginti gyventojus, sutiko. Tasai pasišventėlis mirė, savo gyvybe išlaisvindamas vaikų tėvą. Egzekucijai įvykus, vietos gyventojai mirkė kaninio kraujuje savo skepetaites, ir laiko jas kaip relikvijas.

Upėmis pasaulyje pasruvo nekaltas kraujas. Ašaras surinkus, ežerai susidarytų. Jau laikas, kad tasai didysis žmonijos skausmas atvertų visų akis, kad mes žmoguje pamatytume žmogų, kad turėtume nors kibirkštėlę tos meilės, kokią parodė anas kapelionas mirdamas už šeimos tėvą. Žmonija ilgisi meilės, kuri nublokštų spygliuotų vielų užtvaras nuo stovyklų prievartos darbams išvartųjų, — meilės, kuri tremtinius parvestų į peržegnotas savas sodybas, — kuri viską deginančias ir griauinančias atomines bombas įkinkytų žmonių gerovės tarnybon.

IŠ VYDŪNO MINČIŲ

Kuo aukščiau žmogus iškilęs yra, tuo gyviau patiria džiaugsmus ir skausmus.

*

Žmogus maloniai vadžiojamas gyvenimo keliu, kurį Amžinoji Išmintis nušviečia.

*

Tikybiniais mąstymais žmogaus dvasia patenka į giedriausią dvasinio gyvumo šviesą.

Pamatyti Žmogų Žmoguje

Į tą tėra vienas kelias: užmiršę, kokia keno yra veido spalva, pamatykime žmoguje žmogų ir jį pamilkime, gerbdami savus įsitikinimus, bet pripažindami teisę ir kitiems turėti savus, — atsidavę savajai tautai, bet pagerbdami ir kitas, būdami ištikimi savai tikybai, bet suprasdami, kad kiekvienas pagal savo sąžinę turi laisvę didžiosios gyvenimo tiesos ieškoti.

Kai dieną pradedame ir užbaigiame kartodami žodžius "Tėve mūsų", tai pripažįstame bendrą Tėvą danguje ir suprantame, kad visi esame Jo vaikai, taigi broliai tarp savęs. Tada taip prasmingai mūsų ausyse suskamba anas mūsų Mokytojo testamentas paskutinėje vakarieniėje: — Aš Jums duodu naują įsakymą — mylėti vienas kitą, kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs vienas kitą mylėtumėte.

Bandymas Iširti Mūsų Meilės Gilumui

Mes neturime nekęsti brolių dėl jų skirtingu-

mų. Didysis austrų vyras Seipelis yra pasakęs: — Interesų prieštaravimai nėra mums užmesti kaip koksai prakeikimas, kuris turi mus visados i karą vesti. Ne. Jie mums yra padovanoti kaip bandymas iširti mūsų širdžių platumui ir mūsų meilės gilumui.

Tarp dvasios milžinų, kurie į altoriaus garbę yra keliami, neseniai krikščionybės tėvo priskaityta ir Margareta Ebner. Ji paslapčia į savo dienoraštį galėjo įrašyti: — Dievui padedant savo gyvenime aš išvengiau kada nors žmogų nuliūdinti ar prieš ką nors būti aštri.

Nekęskime Klaidų, Mylėkime Žmones

Nekęskime klaidų ir su jomis kovokime, bet mylėkime žmones, kokio įsitikinimo, kokios tautos ar šalies jie bebūtų.

Ypač mūsų meilė tebūnie skirta tiems, kurių gyvenimas šaltas ir skurdus. Kiek vidaus džiaugsmo pergyvena tas, kuris jaučia, kad atsi-sveikinus, jį iš pabalusių veidų lydi džiaugsmu spindinčios tos akys, iš kurių tiek dienų ir tiek nakčių ašaros veržėsi.

Leono XIII Ir Abraomo Linkolno Žodis

Leono XIII žodžiais betariant — nėra žmogaus taip turtingo, kurs kitų prielankumo nebūtų reikalingas, ir nėra žmogaus taip vargšo, kad išsiai negalėtų kuo nors kitam būti naudingas. Ir tik broliškoji meilė gyvenimo kelius nuskaidrinti gali.

Kai Abraomas Linkolnas pasakė palankius žodžius apie kariaujančius pietiečius, viena moteris paklausė, kaip jisai gali tai sakyti apie savo priešus, juk jisai turėtų juos sunaikinti.

— Ponia, — atsiliepė Linkolnas kantriai, — argi aš jų nesunaikinu, kai iš priešų aš juos darau savo draugais?

Taigi, mūsų gyvenimo idealu tebūnie tautų apaštalo Povilo viename laiške atsisveikinant pabrėžtieji žodžiai:

— Broliška meilė tepasilieka jumyse.

NUOTRAUKŲ RINKINYS — "THE RED STAR"

Tuo vardu išleista virš penkiasdešimts fotografijų iš 1941 metų bolševikų teroro Lietuvoje. Paaškinamieji parašai — anglų ir lietuvių kalbomis. Tai didžiausias iki šiol pasirodęs, vienoje vietoje sugrupuotas nuotraukų rinkinys, 32 puslapių knygutės formoje, su spalvotu viršeliu, simbolizuojančiu raudonosios žvaigždės slėgiamą Rytų Europą. Tai autentiškų dokumentų rinkinys, parodąs bolševizmo klastą ir vartojamus metodus.

Fotografijų rinkinio kaina 75c. Galima užsisakyti per šio laikraščio redakciją.

Žemaičių šventovėje Šiluvoje

A. VILAINIS

Vieškelis skęsta dulkių debesyse. Darda vežimas po vežimo. Takais nenutrūksta pėsčiųjų grandinės. Šiluvos miestelyje, aikštėje žmonių spūstis. Jau keliolika tūkstančių suplaukė į Šilinės atlaidus. Jie visi čia atėjo sau ieškoti pagalbos ir paguodos iš Dangaus Karalienės.

Per dienų dienas klausyklos apgultos. Vis skamba šventos giesmės. Šiurpus ir gaudus vaizdas prie bažnyčios durų. Čia eilių eilės paliegėlių. Jie šaukia, gieda, meldžiasi, skambina, griežia įvairiais instrumentais. Tai šiurpus ir klaikus nesuderintų stygų ir balsų choras. Jų ir išvaizda šiurpi. Apiplyšę, pusnuogiai, be rankų, be kojų, akli, sužalotais veidais. Atrodo, lyg visų žmogaus nelaimių gyvų eksponatų paroda. Sunku čia ir sveikiesiems. Mažame mieste trūksta nakvynių ir patalpų. Miega ant grindų, vežimuose ir net Šiluvos pušnyuose.

Po atlaidų mes pasiliekame dar vienai, kitai dienai. Dabar vieni su klebonu nuėjome į bažnyčią. Atskleidžia stebuklingąjį paveikslą. Mes galime jį pamatyti iš arti. Veidas giedrus, bet tamsus. Matyti, kai jis buvo paslėptas žemėje, per ilgus dešimtmečius sutamsėjo. Ant galvos auksinė karūna. Ji, sako, papuošta deimantais. Ši puikioji karūna buvo uždėta paveikslui vėlesniais laikais. Paveikslo rėmai auksiniai. Aplinkui sukabinta daug votų-ženklų. Jie reiškia stebuklingus žmonių pagijimus ir suteiktas jiems žemiškas ir dangiškas malones. Tai yra tas pats paveikslas, kuris, kaip sako padavimas ir raštai, buvo rastas skrynioje. Dar valandėlę žiūrime į gerosios Karalienės paveikslą. Matyt, kad dailininkas jautė savo širdyje dangišką grožį ir galėjo jį išreikšti teptuku drobėje.

Nuo altoriaus mes nuėjome į zakristiją. Čia galėjome pamatyti ir pačią skrynią, kurioje buvo paslėptas ir pats stebuklingas paveikslas. Skrynia turi virš metro ilgio ir apie tiek pat pločio. Ji pagaminta iš tvirto medžio, berods, ažuolo. Apkaustyta tankiais geležiniais lankais. Kielikas, arnotas ir stula padėta spintoje po stiklu. Arnotas violetinės spalvos su auksiniais, sidabriniais galionais. Kielikas, sako, esąs auksinis, nors mums atrodė, kad jis yra sidabro ir paaukuotas.

Žiūrint į tuos prieš kelis šimtmečius atrastus rūbus, indus ir prisimenant šventąjį paveikslą, kyla keistos mintys. Tada prisimeni tų laikų įvykius, pasakojimus ir legendas. Ten sakoma, kad tais laikais Žemaičiuose buvo paplitusi reformacija. Ji neaplenkė ir Šiluvos bažnyčios. Buvo užgrobtas bažnyčia ir bažnytinė žemė. Nedidelis būrelis tikinčiųjų paėmė stebuklingą paveikslą, šventuosius indus ir rūbus, sudėjo į skrynią ir ją pakasė toje vietoje, kur dabar stovi Šiluvos Apsireiškimo koplyčia. Praslinko keliasdešimt metų. Daug žmonių išmirė, kiti užmiršo. Ir tada

žemaičių žemėje atsitiko stebuklas. Piemenys, kurie ganė bandas šiluose, ant akmens pamatė stovinčią gražią moterį su vaikeliu rankose. Iš jos veido sklido šviesa, ir ji gaudžiai verkė. Piemenys buvo sujaudinti. Jie paklausė, kodėl gražioji ponija verkia. Tada jie iš jos lūpų išgirdo dangišką balsą:

— Čia anksčiau buvo garbinamas mano Sūnus. Dabar ši vieta paniekinta ir užmiršta.

Gandas pasklido plačioje apylinkėje. Apie šį stebuklą sužinojo ir senelis kunigas Kazakevičius. Jis jau buvo aklas. Jis paprašė, kad vaikai nuvestų jį į tą vietą, kur jie matė tą gražiąją moterį. Dabar čia įvyko pirmas stebuklas. Senis neregys praragėjo ir pažino vietą. Jis parodė, kad ten, kur stovėjo Švenčiausioji Panelė, yra pakasti bažnyčios šventieji indai ir paveikslas. Suėjo apylinkės žmonės, paėmė kastuvus, nuritino akmenį ir atkasė skrynią. Joje atrado visa tatau. Kas iki mūsų laikų yra užsilikę. Reformatams -kalvinams buvo iškelta byla. Iš jų buvo atimtos bažnytinės žemės ir priteistos sumos bažnyčiai atstatyti. Paveikslas vėl buvo išstatytas didžiajam altoriuje, o apsireiškimo vietoje pastatyta maža medinė koplyčia.

Apsireiškimo gandas pasklido ne tik žemaičiuose, bet ir visoj Lietuvoj. Minios žmonių ėmė plaukti į Šiluvą. Bažnyčios knygose buvo surašyta daugelio žmonių stebuklingi pagijimai. Bažnyčios hierarchija ištyrė apsireiškimo smulkmenas, stebuklingus pagijimus ir priėjo išvados, kad čia tikrai yra nebežemiški reiškiniai. Visa byla, peržiūrėta vyskupo, buvo pasiūsta į Romą. Iš ten atėjo bulė, kuri pripažino apsireiškimą, ir leido vainikuoti stebuklingąjį paveikslą.

Į vainikavimo iškilmes suplaukė keliasdešimt tūkstančių maldininkų. Tai buvo triumfo dienos.

Vėliau Šiluvos klebonui buvo suteiktos ypatingos teisės. Jis atlaidų metu galėjo rengtis vyskupiškais rūbais ir laiminti žmones. Prieš Didįjį karą klebono Jurgaičio iniciatyva apsireiškimo vietoje pradėta statyti puiki koplyčia. Jos projektą paruošė garsus architektas Vivulskis. Jis į šį projektą įdėjo tiek savo sielos, kad sukūrė puikiausią paminklą Dangaus Karalienei. Koplyčia buvo pradėta statyti. Aukos gausiai plaukė. Tačiau tuo metu neturėta tiek lėšų, kad būtų galima baigti koplyčios statybą pagal projektą. Užklupo pirmasis pasaulinis karas. Jis sutrukdė koplyčios statybą. Kažkur buvo dingęs ir pats architekto projektas. Laimei, jis nepriklausomos Lietuvos laikais buvo vėl surastas.

Koplyčia ir dabar atrodė nepaprastai didinga. Ji, kaip koks kryžiaus bokštas, kyla į viršų. Bokštas ir viršūnėje nesmailėja. Tas didingas vaizdas žodžiais sunku ir nusakyti. Jis galima tik pajusti. Tai tikra žmogaus kūrybos paslaptis.

Stebuklingas Dievo Motinos paveikslas šiluvoje

Koplyčios viduje yra įrengtas altorius. Jis stovi atokiai nuo sienos. Pačiame koplyčios viduryje ant akmens stovi Švenčiausios Panelės su Kūdikiu statula. Ji kaip tik ir atvaizduoja tą momentą, kada apsireiškė. Kalbama, kad po statula padėtas ir pats akmuo, ant kurio Ji pasirodė.

Šalia koplyčios matyti kapinės. Čia esą palaidotas ir pats senelis kunigas Kazakevičius ir koplyčios statytojas kunigas Jurgaitis. Netoli koplyčios yra ir stebuklingas šaltinis. Atlaidų metu žmonės jį išsemia, ir greit jis vėl prisipildo. Kiek tolėliau matyti puikūs pušynai. Moterys pasakoja, kad ir pušų viršūnės yra nulinkusios į koplyčios pusę.

Nemažėjo maldininkai ir nepriklausomos Lietuvos laikais. Buvo susirūpinta šią šventovę pagražinti ir išpuošti. Tam reikalui buvo numatyta paskirti virš pusės milijono litų. Buvo norima išpirkti visi sklypai ir namai, kurie buvo tarp koplyčios ir bažnyčios, o toje vietoje padaryti puikų parką, skvėrus, gėlynus. Kai kurios lūšnos buvo nugriautos ir pradėti miestelio pagražinimai. Tačiau šį kartą sukliudė bolševikų invazija ir antrasis pasaulinis karas.

Išvykstant girdėjome skambant varpus. Saulė plaukė kaip per rūką. Medžiai jau buvo pradėję po truputį gelsti. Visur buvo tylu, ir mes dabar nebesutikome nė vieno gyvo žmogaus Šiluvos pušynuose.

MAŽESNIŪJŲ BROLIŲ ORDINAS

VIKTORAS GIDŽIŪNAS, O.F.M.

Savo karalystei plėsti ir palaikyti Dievas pasirenka savo apaštalus. Vienus jis atveda į kontempliatyvius vienuolynus, kad jie, išsižadėję pasaulio ir pakilę į tobulybės aukštumus, būtų pavyzdžiu supasaulėjusiems žmonėms. Kitus pakviečia į pasaulinių kunigų luomą, kad jie rūpintųsi savo parapijiečių sielų išganymu. Treptiems jis skiria, kad jie veiktų, jungdami maldos gyvenimą su apaštalavimu ir užpildytų tas spragas, kurių negali užpildyti nei kontempliatyvūs

Viktoras Gidžiūnas, O.F.M.

vienuoliai nei pasauliečiai kunigai. Visi jie yra lygiai naudingi ir reikalingi Katalikų Bažnyčiai. Bet šiame straipsnyje aš kalbėsiu tik apie vieną vienuoliją, kuri dvasinį gyvenimą jungia su apaštalavimu ir apaštalavimą su tėvynės meile.

1. Mažesniųjų Brolių Ordino įkūrimas

Kontempliacijai ir apaštalavimui suderinti Dievas pašaukė šv. Pranciškų Asyžietį. Jis, jaunas, turtingo pirklio sūnus, išsižadėjęs pasaulio, senųjų anachoretų pavyzdžiu, kurį laiką gyveno atsiskyrėliu. Ir tik tada, kai juo panorose sekti kiti jaunuoliai, gavęs įkvėpimą iš Evangelijos patarimų, Pranciškų parašė trumpas gyvenimo taisyklės, pagal kurias jo broliai turėjo ne tik patys tobulintis, bet ir apaštalauti. Sulaukęs 11-kos sekėjų, Pranciškų su jais nuvyko į Romą.

Ten jam prašant, popiežius Inocentas III 1209 m. patvirtino jo parašytą regulą ir leido jam ir jo broliams sakyti pamokslus. Kadangi šventasis troško, kad jo broliai visuomet jaustųsi žemesni už kitus žmones, savo sekėjus jis pavadino Mažesniaisiais Broliais. Iš to ir kilo juridinis pranciškų vienuolijos pavadinimas: Ordo Fratrum Minorum.

2. Pranciškų Ordino išsiplatinimas

Mažesniųjų Brolių Ordino lopšiu yra laikoma Porciunkulės arba Angelų Karalienės bažnytelė, prie kurios šiaudinėse palapinėse su savo broliais gyveno šv. Pranciškų. Laikui bėgant ir pašaukimų skaičiui didėjant, pranciškoni paplito visoje Italijoje. Kaip greitai augo jų skaičius, matome iš to, kad jau 1217 m. šventasis pasiuntė savo brolius į Vokietiją, Vengriją, Prancūziją ir Ispaniją. Nors ir sunkiai sekėsi jiems pradžioje misijų darbas, nemokant vietinės žmonių kalbos, bet po kelerių metų vis dėlto pavyko pranciškonomos tose šalyse įsikurti.

Įsikūrę vienoje šalyje, jie siuntė savo brolius į kitą, kur jie vėl atidarydavo savo vienuolynus ir įkurdavo naujas provincijas. Dėl to nenuostabu, jei šv. Pranciškui mirštant (1226), jo broliai jau buvo žinomi ne tik visame krikščioniškame pasaulyje, bet ir netikinčiųjų kraštuose, kur jie dirbo misijų darbą.

3. Mažesnieji Broliai Lietuvoje

Lietuvių gyvenamose srityse pranciškoni pasirodė 1245 m. Tais metais popiežius Inocentas IV savo pasiuntiniu pas totorių kanus siuntė pranciškoną Joną iš Plano Carpini. Ta proga popiežiaus pasiuntinys, vykdamas atlikti savo misijos, turėjo pereiti lietuvių užbuldinėjamas Rusijos sritis. Apie tai patyres, jis labai bijojo jų užpuolimo, bet jo baimė buvo tuščia, nes lietuviai pikto jam nepadarė. Tai yra pirmoji žinia apie lietuvių senuose pranciškų raštuose.

Dažniau į Lietuvą pranciškoni pradėjo lankytis Mindaugo laikais. Pirmasis lietuviškųjų genčių apaštalas, pranciškonas, buvo Henrikas Luksemburgietis. Jis vyskupavo Žemgalos (1247 — 1251) ir Kuršo (1251 — 1263) vyskupijose. Klaipėdoje Henriko rūpesčiu buvo pastatytos šv. Mykolo ir šv. Jono bažnyčios. Jis taip pat buvo pirmojo Lietuvos karaliaus globėjas. Spėjama, kad jis dalyvavęs jojo krikšte ir karūnacijos iškilmėse. Atrodo, kad tuomet pranciškoni vis dažniau pradėjo lankytis karaliaus dvare, nes net kelis kartus mes juos atrandame Mindaugo su Livonijos Ordinu sutarčių liudininkais. Paminėtina, kad Mindaugui viešpataujant, pranciškoni darbavosi ne tik Kurše ir Žemaitijoje, bet ir Pietų Lietuvoje, — jotvingių krašte.

Pranciškoniai Lietuvoje dar labiau įsitvirtino Vytenio ir Gedimino viešpatavimo metais. Tuomet jie įsikūrė Vilniuje ir Naugarduke. Kadangi jie buvo nuoširdūs Lietuvos apaštalai ir sumanūs politikai, dėl to Lietuvos valdovai pavedė jiems auklėti savo vaikus ir kviesdavo juos į politinius didikų pasitarimus. Jei Gedimino rašytųjų laiškų politika Vakarų Europoje atidengė tikrąjį Vokiečių Ordino veidą ir tuo pačiu sumažino jam teikiamą prieš Lietuvą paramą, tai galima spėti, kad tai atsitiko Vilniaus pranciškonų patarimo dėka.

Pranciškoniai savo įtakos nenustojo ir vėlyvesniais laikais. Jie bene daugiausia pasidarbo ir Lietuvos atsivertimo metu. Juk ir krikštui vadovavo pranciškonas Andriejus Vasylius, kuris paskui buvo paskirtas pirmuoju Vilniaus vyskupu. Jis buvo Vilniaus vyskupijos organizatorius, tolimesnio Lietuvos atsivertimo vykdytojas ir nuoširdus Lietuvos valdovų draugas. Graži jo veikla paskatino Vilniaus kanauninkus ir antruoju vyskupu išrinkti pranciškoną, Jokūbą Pliktą, kuris toliau sėkmingai tęsė savo brolio Andriejaus pradėtąjį darbą.

Mažesnieji Broliai buvo taip pat pirmieji dvasinės kultūros nešėjai Lietuvoje. Jie mokė kunigaikščių ir didikų vaikus. Jų brolis vyskupas Andriejus 1387 m. Vilniuje įkūrė pirmąją Lietuvos mokyklą ir kunigų seminariją. Vėlyvesniais laikais prie visų jų didesniųjų vienuolynų buvo įkurtos pradžios mokyklos. O Smalėnuose, Troškėnuose, Telšiuose, Dotnavoje ir Kretingoje veikė jų gimnazijos.

Lietuvos pranciškoniai, kaip ir šv. Pranciškus, visuomet mylėjo savo tėvynę. Kritiškais laikais daugelis jų tapo tėvynės meilės aukomis. Pati jų provincija 1864 m. buvo dėl to panaikinta, kad jos nariai gynė savo tikėjimą ir rūpinosi tėvynės laisvės atgavimu. Spaudos draudimo laikais prie vienintelio likusio Kretingos vienuolyno buvo sudarytas Žemaitijos knygnešių centras, kuriam vadovavo T. Pranciškus Bizauskas. Atstatant Lietuvos Nepriklausomybę, Lietuvos pranciškonų provincijos atgaivintojas, T. Pranciškus Bizauskas, su S. Riauka pradėjo organizuoti savanorių kariuomenę. Jis važinėjo po kaimus ir ragino jaunuolius stoti į savanorių eiles. Savanoriams susiorganizavus, jis juos Kretingos vienuolyne maitino ir rūpinosi jų išlaikymu. Pranciškoniai ir šiandieną Lietuvoje, nepaisydami nei ištrėmimo nei mirties, kovoja su Dievo ir tėvynės priešais.

4. Pranciškoniai Amerikoje

Iš istorijos žinome, kad pranciškoniai suvaidino reikšmingą rolę ir Amerikos atradime. Juk pats Kristupas Kolumbas tik pranciškono Jono Perez dėka iš karalienės Izabelės gavo paramą pirmajai savo kelionei. Tad nenuostabu, jei, jam atradus naująjį pasaulį, pranciškoniai tuoj įsikūrė Pietų Amerikoje.

Šiaurės Amerikoje, dėl tam tikrų aplinkybių, pranciškoniai kiek vėliau pradėjo darbuotis. Dabar jie JAV turi šešias dideles provincijas ir šešis tautinius komisarijatus. Amerikos pranciškoniai gražiai apaštalauja. Jie vadovauja parapijoms, sako pamokslus, užsiima jaunimo auklėjimu, dirba misijų kraštuose ir leidžia katalikiškas knygas ir laikraščius.

5. Lietuvos pranciškoniai Amerikoje

Kada 1940 m. Sovietų Rusija užgrobė Lietuvą ir pradėjo persekioti Katalikų Bažnyčią, tada ir pranciškoniai neteko savo vienuolynų, gimnazijos ir spaustuvės. Vienuoliai, išvaryti iš vienuolynų, apsigyveno pas tikinčiuosius arba sugrįžo į tėvų namus. Persekiojimui kasdieną didėjant, pranciškonų vadovybė susirūpino savo provincijos likimu. Kadangi tuo metu nemaža jaunų pranciškonų studijavo užsieniuose, todėl buvo sumanyta juos visus suburti Amerikoje. Ta misija buvo pavesta T. Justinui Vaškiui, kuris ją vykusiai atliko. Šiandieną Lietuvos pranciškoniai jau turi savo provinciją JAV su keturiais vienuolynais, su 20 kunigų, 10 klierikų ir 7 broliais.

JAV Lietuvos pranciškoniai daugiausia darbuojasi lietuvių tarpe: veda misijas, padeda kunigams, vadovauja tretininkams, dirba spaudoje, leidžia religinio turinio laikraštį — „Šv. Pranciškaus Varpelį“, kultūrinį žurnalą „Aidus“ ir savaitraštį „Lietuvių Žinios“, rūpinasi tremtinių šelpimu ir jų atgabenimu į Ameriką ir, kiek jiems aplinkybės leidžia, dalyvauja kultūrinėje lietuvių veikloje.

Kadangi šv. Pranciškus dvasia visais laikais žavi ir patraukia kilniadvasius jaunuolius, todėl Lietuvos pranciškoniai tikisi, kad jiems savo misijai tęsti, tiek tremtyje, tiek laisvoje Lietuvoje, Dievas suteiks gerų pašaukimų. Turėdami visa tai prieš akis, jie mielai priima kiekvieną dorą jaunuolį, trokštantį sekti šv. Pranciškum, ar jis norėtų būti kunigu ar broliuku, ar jis norėtų apaštalauti ar dirbti paprastą darbą vienuolyne.

Baigdamas šį straipsnį tikiuosi, kad jis bent šiek tiek supažindino mūsų lietuviškąjį jaunimą su Mažesniųjų Brolių Ordinu, jo darbais ir siekais Lietuvoje ir už josios ribų. Šv. Pranciškaus sūnūs ilgus amžius skelbė Lietuvoje taiką ir gerį, šiandieną kenčia kartu su visa tauta. Jų vienuolynai bolševikų sunaikinti, o jie patys išblaškyti po platų pasaulį. Bet pranciškoniai nenusimena, nes jie žino, kad pasaulį valdo Dievo Apvaizda, kuri, atėjus laikui, pašalins engėjus ir į tėvynės laukus sugrąžins jos sūnus ir dukteris, o tada ir Mažesnieji Broliai, papildę savo eiles tremtinių ir lietuvių amerikiečių vaikais, vėl atstatys savo vienuolynus ir mokyklas, kad šviesių Lietuvos vaikus ir gydytų juose komunizmo padarytąsias žaizdas.

DAINOS APIE SVETIMOS ŠALIES BERNELIUS

DR. J. BALYS

Viena mūsų liaudies daina taip prasideda: "Gal aš močiai ne dukrelė buvau, kad man jauną užu gudo nudavei?" Nemaža yra tokių dainų, kuriose lietuvaitės išdidžiai elgiasi su kitataučiais: ne tik tekėti nenori, bet ir į kalbas nesileidžia, dargi iš jų pasijuokia.

Šią vasarą rinkdamas tautosaką Amerikos lietuvių tarpe, užtikau keletą tokios rūšies dainų, kurias čia paduodu. Jos senos, įdomios ir parodo sveiką tautinę nuovoką: nors tu ir bajoras, "didis ponas", vadinas, esi turtingas ir aukštesnės kilmės, bet man nepatinki, netoks esi, kaip aš, man atrodai "kaip tikras cigons" (daina Nr. 2). Svetimtaučiai, visokie "žalnierėliai", pilni klastų, mergelė laiku susipranta ir nesiduoda privileijuojama į svetimą šalį (plg. Nr. 3-4). Bernelis labai gailisi tokią mergelę apsirinkęs, kuri "su kazokais ulioja" (Nr. 5). Ir ji pati pagaliau susipranta ir atsako, kad nebus kazokų martelė. Dzūkė juokiasi, kaip dėl jos susimušė du gudu (Nr. 6).

Gyvenimo tikrovė irgi parodo, kad dainos žodžiai nėra tuščias išdidumas, bet gyvenimiška išmintis. Taip buvo seniau, taip yra dabar. Mūsų dienomis štai kas dedasi: "Buvo tokių lietuvių, kurios ištekėjo už rusų. Daugelis jų jau grįžo namo be daiktų, apiplėštos ir pamestos" (Vienybė, 1949, Nr. 37). Verta buvo dainų patarimo paklaustyti. Tiesa, pavergtoje Lietuvoje dabar baisi padėtis: ten dažnai tekama ne iš meilės, bet iš baimės. Užtat laisvuose kraštuose lietuvaitės turėtų vengti tekėti už kitataučių.

Esu pastebėjęs, kad Amerikoje didžioji dalis lietuvių, kurios išteka už kitataučių, nesti laimingos ir išsiskiria. Manau, kad ne aš vienas tai pastebėjau. Jei netikite, padarykite statistiką. Vertėtų lietuvaitėms paklaustyti dainos žodžių. Tas pats tinka ir lietuviams vyrams, kurie veda kitatautes. Tiesa, jie kantresni ir rečiau skiriasi: pasikeikia, išsigeria ir toliau "tempia jungą". Tokiame krašte, kur tiek daug lietuvių gyvena ir abiem lytim yra didelis pasirinkimas savųjų tarpe, nėra jokio reikalo maišytis su svetimaisiais. Ne tik tautiniu atžvilgiu jie lieka žuvę, bet ir asmeniškąs laimės rečiau tesusiranda, negu tuokdamiesi su lietuviais.

O dabar pasiskaitykime dainų žodžius.

1.

Pas močiutę augau,
Vargo neturėjau:
Po langeliu sėdėdama
Vainikėlį pyniau.

Netaip gražiai pyniau,
Kaip gražiai nešiojau:
Užsidėjau ant galvelės
Kai aukselio žiedą.

Ėjau per dvarelį,
Pro rūtų darželį, —
Ir nejutau, kai nupuolė
Rūtų vainikėlis.

Paskui mane ėjo
Trys jauni berneliai, —
Du pažinau, du pažinau,
Trečio nepažinau.

Du jauni berneliai,
Tai mano broleliai;
O tas trečias bernužėlis
Svetimos šalelės.

Jei broleliai rado
Rūtų vainikėlį,
Tai nešiosiu, tai dėvėsiu
Nors ši rudenėlį.

Jei bernelis rado
Svetimos šalelės, —
Nenešiosiu, nedėvėsiu
Nei vienos dieneelės.

Padainavo Marijona Sabienė, 53, iš Šiaulių m. Atvažiavęs par. Atvažiavo 1909. Adresas: 339 Field Str., Brockton, Mass. Užr. 1949.IX.3. III/61.

2.

Ant kalno gluosnys,
Pakalnėj vanduo.
Ten vaikščiojo graži pana
Po mėnesieną. (2)

Pana nuo vandens,
Bajors prie vandens.
— Palūkėkie, graži pana,
Duok žirgui vandens.

—Nenoriu lūkėt,
Su tamsta kalbėt.
Anksti rytą šalta rasa,
Nušalau kojas.

— Te tau plosčiuoką,
Pridenk kojeles.
Mažim Dievas duos spasabą —
Pirksma kurpeles.

— Nepirk dėl manęs,
Pirk pats dėl savęs.
Dar aš turiu motinėle
Nupirks dėl manęs.

Aš gerai žinau,
Kad tu didis pons.
Kai pažiūriu į akeles —
Kaip tikras cigons.

Padainavo Marijona Sabienė, 53, iš Šiaulių m. Atvažiavo 1911. Adresas: 180 Alder St., Waterbury, Conn. Užrašyta 1949.VIII.30. 38/5, III/34.

3.

Visu keliu raitas jojau,
Per tiltelį vedins ėjau.

Po tuo tiltu srauni upė,
Upė srauni, šaltenys.

Ti mergelės žlugtį skalbė
Ir žalnieriai žirgus girdė.

— Oi mergele lelijėle,
Neduok rankos žalnierėliui.

Žalnierėlis šalbierėlis
Nusegs tamstos vainikėlį.

Nusegs tamstos vainikėlį,
Pašers savo juodbėrėlį.

Numaus tamstos ir žiedelį,
Nukals žirgui patkavėles.

Nusegs tavo ir stučkeles,
Pasiūs žirgui kamanėles.

— O kas nukals patkavėles?
O kas pasiūs kamanėles?

— Vilniaus kalvispapurgalvis,
Jisai nukals patkavėles.

Šiaulių šiaučius atputgalvis,
Tasai pasiūs kamanėles.

Padainavo Julija Andrulienė, 56,
Užalksninių k., Užvenčio par. Atvažiavo 1911. Adresas: 3440 Lowe Ave.,
Chicago, Ill. Užrašyta 1949. VII. 25.
9/13, I/36.

4.

Šile pušynai,
Trake beržynai,
Ūžuolai garbuonėliai (2).

Po tais ūžuolais,
Tais garbuonėliais,
Šiaudinė karčiamėlė.

Toj karčiamėlėj,
Toj šiaudinėlėj,
Trys gėrovėliai geria.

Oi jie gerdami
Ir uliodami
Prisviliojo mergele.

— Mergele mano,
Jaunoji mano,
Eikime in mūs šalį.

Mūsų šalelėj
Tai gerai būtie:
Tu jauna beuliosi,
Uogeles berankiosi.

— Oi tu berneli,
Berazumėli!
Balti mūreliai — atodūsėliai,
Uogelės — ašarėlės.

Padainavo Marė Žaladonienė, 65,
Buckūnų k., Metelių par. Atvažiavo 1904. Adresas: 42 N. Walnut Str.,
Wilkes-Barre, Pa. Užr. 1949. VIII. 25.
33/12, II/54.

ANT NEMUNO
KRANTO

5.

Kai aš augau bernelis, (2)
Pas tėvelį sūnelis.

Pasdabojau mergele,
Aš jai pirkau žiedelį.

Aš jai pirkau žiedelį,
Užmokėjau šimtėlį.

Kad aš būčiau žinojęs,
Tai aš būčiau nepirkęs.

Tai aš būčiau nepirkęs,
Šimtelio nemokėjęs.

Verčiau būčiau nuspirkęs
Žirgelį juodbėrėlį.

Žirgelį juodbėrėlį,
Balnelį diminėlį.

Tai būčiau jodinėjęs
Kalnelis nuo kalnelio.

Kalnelis nuo kalnelio,
Kaimelis nuo kaimelio,
Miestelis nuo miestelio.

Tai aš būčiau pamatęs,
Kur mano miela geria.

Kur mano miela geria,
Su kazokais ulioja.

— Kazokėliai berneliai,
Nevadykit martele.

Aš ne jūsų martelė,
Slauno tėvo dukrelė.

Aš varelėj augyta,
Ant rankelių nešiota,
Aukso žiedais bovyta.

Padainavo Rožė Juknevičienė, 68,
Papėčių k., Metelių par. Atvažiavo 1903. Adresas: 42 So. Walnut Str.,
Wilkes-Barre, Pa. Užr. 1949. VIII.
25. 33/16, II/57.

6.

Kad aš ėjau į daržą (2)
Į daržą, į daržą,
Į rūtelių darželį. (2)

Nusiskyniau rūtelę,
Rūtelę, rūtelę,
Žalių rūtų kvietkele.

Kad aš ėjau į gudus,
Į gudus, į gudus,
Į gudelių miestelį.

Susitikau du gudus,
Du gudu, du gudu,
Dėl man jaunos abudu.

Susimušė du gudus,
Du gudu, du gudu,
Dėl man jaunos abudu.

Padainavo Petronėlė Vasiliauskienė, 56, Lapkalnio vnk., Kelmės
par. Atvažiavo 1913. Adresas: 543
W. Luray, Philadelphia, Pa. Užrašyta
1949. IX. 4. Išmokusi iš dzūkų. 42/1.

KNIGHTS OF LITHUANIA COUNCIL ROSTER*)

1. Brockton, Massachusetts
2. Lewiston, Maine
3. Philadelphia, Pennsylvania (St. Casimir's)
4. Chicago, Illinois (Providence)
5. Chicago, Illinois (North Side)
6. Hartford, Connecticut
7. Waterbury, Connecticut
8. Chicago, Illinois (Roseland) (revived 1949)
9. Pittsburgh, Pennsylvania (North Side)
10. Athol, Massachusetts
11. Homestead, Pennsylvania
12. New York, New York
13. Chicago, Illinois (Town of Lake) (revived 1949)
14. Cicero, Illinois
15. Wilkes-Barre, Pennsylvania
16. Chicago, Illinois (Bridgeport) (revived 1949)
17. South Boston, Massachusetts
18. Cambridge, Massachusetts
19. Pittsburgh, Pennsylvania (South Side)
20. Nashua, New Hampshire — Silver Creek, Pennsylvania
21. South Manchester, Connecticut
22. Melrose Park, Illinois
23. Philadelphia, Pennsylvania (St. Andrew's)
24. Chicago, Illinois (West Side) (revived 1949)
25. Cleveland, Ohio
26. Worcester, Massachusetts (St. Casimir's)
27. Norwood, Massachusetts
28. Spring Valley, Illinois
29. Newark, New Jersey
30. Westfield, Massachusetts
31. Binghamton, New York
32. Kingston, Pennsylvania
33. Montreal, Canada
34. Hanover, Pennsylvania
35. Chicago, Illinois (West Pullman)
36. Chicago, Illinois (Brighton Park)
37. Gilberton, Pennsylvania
38. Kenesha, Wisconsin — Bridgeport, Conn.
39. Minersville, Pennsylvania
40. East St. Louis, Illinois
41. Brooklyn, New York
42. New Britain, Connecticut
43. Grand Rapids, Michigan
44. Brooklyn, New York
46. Forest City, Pennsylvania — Vandergrift, Pennsylvania
47. Waukegan, Illinois
48. Springfield, Illinois
49. Brooklyn, New York
50. New Haven, Connecticut
51. Sheboygan, Wisconsin
52. Elizabeth, New Jersey
53. Brighton, Massachusetts
54. Orchard Lake, Michigan
55. Indiana Harbor, Indiana (revived 1949)
56. Braddock-Duquesne, Pennsylvania
57. Plymouth, Pennsylvania
60. Kewanee, Illinois
61. Paterson, New Jersey
62. Pittsburgh, Pennsylvania (West End)
63. South Bethlehem, Pennsylvania
64. Rockdale, Illinois
65. Silver Creek, Pennsylvania
66. Omaha, Nebraska
67. Bayonne, New Jersey
68. Wanamie, Pennsylvania
69. Pittsfield, Pennsylvania
70. St. Clair, Pennsylvania
71. Milwaukee, Wisconsin
72. Binghamton, New York
73. Northampton, Massachusetts
74. Scranton, Pennsylvania
75. Custer (or Muskegon) Michigan
76. Hastings, Pennsylvania
77. Trenton, New Jersey
78. Lawrence, Massachusetts
79. Detroit, Michigan (St. George's)
80. St. Louis, Missouri
81. Bellhill, Scotland
82. Gary, Indiana (revived 1949)
83. Rockford, Illinois
84. Chicago Heights, Illinois
85. Westville, Illinois
86. Du Bois, Pennsylvania
87. Maspeth, New York
88. Donora, Pennsylvania
89. Baltimore, Maryland
90. Kearny-Harrison, New Jersey
91. Bloomfield, New Jersey
92. Niagara Falls, New York
93. Rochester, New York
94. Sioux City, Iowa
96. Dayton, Ohio
97. Akron, Ohio
99. Chicago, Illinois
100. Amsterdam, New York (revived 1949)
102. Detroit, Michigan (St. Anthony's)
103. Providence, Rhode Island
109. Great Neck, New York
110. Maspeth, New York
111. Cliffside, New Jersey
112. Chicago, Illinois (Marquette Park)
113. Linden, New Jersey
114. South Chicago, Illinois
115. Lowell, Massachusetts
116. Worcester, Massachusetts (Our Lady of Vilna)
117. Hinsdale, Illinois
118. Hazelton, Illinois
119. Milwaukee, Wisconsin
121. Kewanee, Illinois
122. Port Washington, Wisconsin
123. Racine, Wisconsin
124. Jersey City, New Jersey
125. Columbus, Ohio
126. Springfield, Ohio
127. Hudson, Massachusetts
128. Waukegan, Illinois
129. Shenandoah, Pennsylvania
130. Bronx, New York
131. Philadelphia, Pennsylvania (St. George's)
132. Kankakee, Illinois
133. Los Angeles, California
134. Cincinnati, Ohio (organized 1949)
135. Ansonia, Conn. (organized 1949)
136. Albany, New York (organized 1949)

*) Supreme Council officers will endeavor to contact less active councils in the organization the ensuing year.

Officialus Skyrius

Our new president **AL WESEY-VASILIAUSKAS**, first vice president during the past year.

I regret I did not have an opportunity to greet everyone at the banquet as your new President. I would have said, among other things, that this is our organization and we must and shall run it together.

Send me your thoughts and ideas about our organization, and if they are practical enough to help us, be assured that I will consider them and discuss them at our Executive Board meetings.

Al Wesley-Vasiliauskas,
President

AUKOS

Lietuvos Vyčių visuotiniame seime (rugsėjo 8-9-10 d.d.) Chicagoj, gavome šias asmenines aukas:

Kun. J. J. Valantiejus, garbės narys, Waterbury, Conn.	\$15.00
Prelatas B. Urba, Chicago, Ill.	10.00
Kun. Stan. Raila, Philadelphia, Pa.	10.00
Adv. Joseph J. Grish, Chicago, Ill.	10.00
Adv. Konnie J. Savickas, Chicago, Ill.	10.00
Frank Razvadauskas, garbės narys, South Boston, Mass.	10.00
Rapolas Baliauskas, Chicago, Ill.	10.00
Helen Motėkaitis, Chicago, Ill.	10.00
p. p. Petruliai, Chicago, Ill.	10.00
Teklė Norbut, Chicago, Ill.	5.00
Elžbieta Samienė, Chicago, Ill.	5.00
Jerry Jesulaitis, Chicago, Ill.	5.00
Juozas Sadauskas, Cleveland, Ohio	5.00

Kuopų aukos bus paskelbtos vėliau atskirame sąraše.

Visiems aukotojams, kurie šiuo būdu remia L. Vyčių kultūrinę, religinę ir tautinę veiklą, tariame nuoširdų ačiū.

Pr. Gudelis, Išdininkas

CONVENTION SPOT NEWS

In order that the September issue of VYTIS may go out to you without delay, only spot news of the national convention of the Knights of Lithuania held in Chicago, Illinois, September 8 to 10, will be presented here. The reports, illustrated with candid camera shots of K. of L'ers, guest speakers taken at the meeting, resolutions, recommendations and action, will appear in the October issue.

New Officers elected

The new officers of the Knights of Lithuania elected at the national convention are: Rev. J. C. Jutkevičius of Worcester, Mass., spiritual director; Al Wesley-Vasiliauskas of Great Neck, New York, president; Ann Mitchell of Elizabeth, New Jersey, vice president; Jerry J. Jesulaitis of Chicago, Ill., vice president; Stella Waitekus of Cicero, Ill., recording secretary; Dorothy Miller of Dayton, Ohio, financial secretary; Frank Gudelis of Dayton, Ohio, treasurer; Stanley M. Simon, Esq. of Pittsburgh, Pa., trustee; Bertha Ciocys of Providence, Rhode Island, trustee; Jack L. Jatis of Chicago, Ill., member of Ritual Committee (3-year term).

It's New York City in '51

Council 12, New York, N. Y. presented an invitation to hold the 1951 national convention in New York City. The delegates unanimously accepted the invitation.

Honorary Members

Felicija Grendal of Boston, Mass., Jonas Kasulaitis of Cicero, Ill., and Attorney Anthony J. Young-Jankauskas of Boston, Mass., were made honorary members of the Knights of Lithuania organization.

OHIO-MICHIGAN DISTRICT

The Knights of Lithuania Ohio-Michigan District convention will be held November 4th and 5th at Dayton, Ohio. Please note that this is a change from the previously published dates of October 28th and 29th. Detailed information has been sent to all councils.

There has been some misunderstanding in the past as to who is obligated to submit reports to the district conventions. All district officers, members of district committees and council presidents should prepare written reports. Those unable to attend the convention should forward their reports to the district secretary, Miss Theresa Žaliagiris, 806 Wilde St., Detroit 9, Michigan not later than October 31st.

Frank Gudelis,
President

37th NATIONAL CONVENTION COMMITTEES — CHICAGO, ILL.

Top left: Richard J. Deley, County Clerk of Chicago, Ill., with three members of our organization. Standing left to right: Jack L. Jatis, past president, Rev. Julian Grinius, district spiritual advisor of Illinois-Indiana and Rev. John C. Jutkevičius, national director. Top right: RESOLUTION COMMITTEE, left to right: Katherine Yakutis, Worcester, Mass.; Joseph Boley, New York City; Rev. J. C. Jutkevičius, So. Worcester, Mass.; Rev. Albert Contons, South Boston, Mass.; and Rev. Dr. Michael Urbonavičius of Hinsdale, Ill. (honorary member). Lower left: STELLA BROZAS of Cicero, Illinois, convention secretary, reads the minutes. Sitting left to right: Philomena Rekašius, assistant secretary, Al Wesey-Vasiliauskas of Great Neck, N. Y., chairman and Anthony J. Mažeika of Pittsburgh, Pa., assistant chairman. Lower right: MANDATE COMMITTEE, left to right: Dorothy Miller of Dayton, Ohio; M. A. Norkūnas of Lawrence, Mass., founder; Anne Klem of Kearney, N. J.; Stephen J. Contons, Jr. of Fall River, Mass.; Stanley, M. Simon, Esq. of Pittsburgh, Pa.; and Kennie J. Savickas, Esq. of Chicago, Ill.

NEW ENGLAND CANDLE PIN ROLL-OFF

To decide the Champions of the men and women bowlers of New England will be held at the Norwood Sport Center, Norwood, Mass. Sunday, October 15 at 2:30 p. m. This is the third and final round and the winning teams will be presented with beautiful trophies.

At the present time, in the men's division, South Boston, Mass. (17) is leading in the pinfall over Cambridge, Mass. (18) by a small margin of thirty-six pins. These teams will compete in the finals and should prove an interesting match. Norwood, Mass. (27) is in third place with fifty-

two pins behind and So. Worcester, Mass. (16) is in fourth place with seventy off the pace.

In the women's division, So. Worcester (116) leads So. Boston (17) by the same margin as the difference in the men's division of thirty-six pins and Worcester (26) in third place with forty-four pins behind. Westfield (30), in fourth place, is still in the running by forty-six pins.

After the matches, refreshments will be served by the host, Norwood Council # 27 at the church hall and at which time the trophies and prizes will be presented to the winners.

All councils interested in organizing men's or women's teams, please delegate a member to attend a meeting following the Bowling Meet where plans will be formulated for a New England District Bowling League.

Phil Carter,
Sports Co-ordinator

A NEW READER?

SOME OF OUR GOOD AMERICAN FRIENDS AS WELL AS NON-MEMBERS OF K. OF L. WOULD LIKE TO SUBSCRIBE TO THE VYTIS.
LET'S APPROACH THEM!

SUGGESTIONS — "VYTIS," CORRESPONDENTS

The following is NOT a set of rules that must be followed like the Bible. They are merely a few suggestions that might help us to make our Council Correspondence in the VYTIS more interesting.

1. Use short words which will be clearly understood by everyone. Don't keep running to the dictionary to look up a nice, fat, juicy word you know others will have to run to the dictionary to look up also. They won't. In fact, they won't bother reading it at all. Remember, easy writing makes for easy reading.
2. Keep sentences short. Never over 24 words, and seldom that long. Try to vary the length of your sentences to relieve the monotony.
3. Don't use the same phrase or descriptive word more than once in a paragraph. And the less you repeat throughout the whole item the better. Variety of expression will make it a spicier article.
4. Don't hurt or degrade anyone. (Example: Joe Blow had a weaving good time at the last picnic.) Even though you may think the entry or phraseology is exceptionally good, it is better to have an empty space in your column than an empty space in your life, where there might have been a friend. Ask yourself would you like to be Joe Blow?
5. Write your column as soon as possible after the affair while the details are still fresh in your mind. That way you will be able to inject much more color into your writing. Keep intelligent and understandable notes on all subjects you might want to write about.
6. Read your piece over to see if it's smooth. Cross out all extra and meaningless words; you'll be surprised how many there are. Don't be afraid to throw the paper away and start over again if something does not sound the way you want it to. After a while the right words will come naturally. That's experience through practice.
7. Don't forget that we are Lithuanians and our language is something to be proud of. Try to write LIETUVIŠKAI. Begin with a paragraph or two and build it up in the following columns. In that way you and your readers will get used to it gradually. Don't be afraid of it. It's an easy language to write. Any mistakes will be corrected by the editor.
8. Write only when you have something to say. Don't just fill up space. (Example: Ho Hum! Another month has rolled around and once again it is time to pick up the pen... Bill B. as usual made the motion to adjourn. So shall I — until next month.) Now that takes six lines in the VYTIS and what does it tell? Absolutely nothing except that the writer had nothing to write about. So why did he? Better to leave that space for others who have something interesting to tell about.
9. Stop using meaningless initials. Outside of a dozen people who know why D. S. had his eye on S. W., who cares? Our magazine is international, travelling to South America and Europe. Let's put it on a high scale for adult reading. Use names. Everyone likes to see his or her name in print, but use the complete name, no more initials.
10. Use items about unusual happenings. Something your council has done with success. Especially personal or council activity that brings out the purposes and ideals of our organization — TAUTAI IR BAŽNYČIAI. Also, if a certain type of social your council has been putting on has brought in new members, write it up. Other councils might like to try your ideas.
11. Send in snapshots of unusual activities — a communion breakfast, a degree installation, a chorus in rehearsal, special groups at dances, outings etc., or anything that might be interesting or even inspiring. A one-column picture can be made up for 2 or 3 dollars, but it adds much greater appeal to your article.
12. Type your articles if at all possible — double space. If you do not use a typewriter, write as legibly as you can, on one side of the paper. Your extra care in this will not only make it easier for the editor's tired eyes, but will stamp you as a more professional writer.
13. You will find the deadline for all articles posted in the VYTIS. Send your material in well before the deadline, allowing the editor and the printers more time to do a better job. Your punctuality will give your article a better break and it will be appreciated by all concerned.

Remember, the K. of L. is no one-man job. It takes the co-operation of the entire membership to carry out the plans and purposes of the organization. Failure of one committeeman to function, failure of one member to perform when called upon, contributes to delay the progress of the club.

PEGGY ZAKARAS, L. Vyčių Senjorių raštininkė, ilgas metus veikė 36-toj kuopoj, Brighton Park. Ji yra 3-čio laipsnio narė ir daug darbo yra pašventusi Lietuvos Vyčiams. Pereitais (1949) metais laimėjo pirmą vietą naujų narių prirašymo vajuje.

Chicago, Ill.

COUNCIL 112

AUTUMN KNIGHTS DANCE

Council 112 will please report en masse to work at our dance at Darius-Girėnas Hall on October 14. Other councils are invited to participate in the social success the evening will be, as promised by our chairman, Gilli Karoblis.

CONVENTIONING

No adequate reporting of the many events of the convention can be done in this limited space but I shall hit a few of the high spots (and some of the low!).

High spot for "Googles" was the meeting in which Joe Boley talked to reporters on how to improve their columns. Past mistakes kept flashing as she listened.

Jack Jatis, Supreme Council President, "retired" to a place on the Ritual Committee, where he will, no doubt, work harder than ever.

Vyt Lubert was on hand to usher Mayor Kennelly into the convention hall. We have been shaking the hand that shook the hand.

Delores and Andy Yuknis chauffeured Fr. John Jutkevičius to and from the convention. Our enthusiasm for Fr. John knows no bounds.

Jean Strisko, who has long had a local reputation as an excellent hostess, proved it at the convention banquet. Her chief social success was to get Stan Simon (Pittsburgh), our new trustee, to sit at her table, giving class to the gathering.

Tony Yuknis was just restrained from drinking champagne from Dottie Miller's slipper.

Stash Klevinsky and Barb Motiejus enjoyed their last convention as "un-marrieds". Aren't you sorry you missed it. Val and Vic Jurkūnas?

LATE VACATIONS

Gilli Karoblis and Aldie Ališauskas feel they have stolen the march on us by taking a late vacation. They're off to Florida, post-convention.

NEW MEMBER

Pres. John Pocius now prefers to be referred to as "Uncle" John because of Edward Michael Pocius, born to Ed and Anele Pocius, on August 19. Our potential future members are ever on the increase.

Googles

COUNCIL 13

Congratulations to our Council President Jerry Jesulaitis who was elected Supreme Council Vice-President at the convention.

Richard Jurgaitis and Al Rimkus keep on singing "Goodnight Irene". How many girls by that name did they meet at the convention?

The suite at the Sherman shared by Eleanor Laurin, Jean Tervainis, Pat Kamarauskas and Cecile Kincie turned out to be another convention "headquarters". No wonder they didn't get any sleep.

We're all anxious to see the pictures that Eleanor Laurin and Bernice Novon took.

Tony Diktus presented Pat Kamarauskas with a beautiful orchid to go with the gold dress she wore at the convention dance.

Now that the convention is over, the council is getting ready for the dance to be held at Holy Cross Ballroom on Friday, October 13th. Two bands will furnish the music — one is for the ballroom, the other for the rathskeller. Everyone is invited to come and have a good time.

Best wishes to financial secretary, Lucille Petkelis, who changed her name to Mrs. Ignatius Rudis on September 3rd.

Lots of luck to recording secretary, Eleanore Laurin, in her new position with a real estate and insurance office in the "Loop".

Albina C. Žemaitis

Cicero, Ill.

COUNCIL 14

CONGRATULATIONS

...to JOHNNY KASULAITIS who rightly deserves and merits the honorary degree which was bestowed upon him at the 37th national convention.

...to STELLE WAITIEKUS who was elected Supreme Council corresponding and recording secretary. Good luck, Stelle!

Our council delegates to the convention were STELLE BROZAS — convention secretary, HELEN GUDAUSKAS and STELLE WAITEKUS. The latter two lassies, MRS.

KUN. J. J. ŠAULINSKAS, L. Vyčių 8-tos kuopos (Roseland), Chicagoj dvasios vadas, ilgametis jaunimo ir vyčių stambus rėmėjas. Jam per Seimą Chicagoj suteiktas 4-tas laipsnis.

MOTIEKAITIS and RUTHIE DAUKAS worked as eager beavers on the convention committee to promote a successful event.

FAREWELL

...to ANNE SHUKES, Illinois-Indiana district and convention committee secretary and district K. of L. Choir president, who has been one of the most active members participating in convention duties. Anne received her notice from the Nurses' Reserve Corps in September to report for active duty. We all wish her God's protection and a safe return.

JOHNNY (KIP) PAZNIOKAS is now recuperating after a serious and sudden operation. A speedy recovery to you, Kip.

WELCOME

...to the K. of L.'s, CATHERINE WASTAK. We know you'll enjoy being "one of us"!

MARIANNE KELPŠAS proved a charming hostess at a bridal shower she prepared for JEANETTE SAKALIS.

SUE MACK is back at the ol' grind again as our council president — this time with a slight variation — as MRS. CHARLES RAUDONIS.

CHRISTMAS BLESSING

...is in store for MRS ALDONA LANKUTIS (SLEINIS) now residing in Forest Grove, Montana, when Santa will cheer her with "a little bundle of joy". Best wishes!

BOWLING

...is here again and we have entered four bowlers from our council. Out for first place team work are WALLY ARBIR, PETE NOVINSKY, HELEN GUDAUSKAS and RUTHIE DAUKAS.

"Frenchie"

Cambridge, Mass.

COUNCIL 18 "PUT THAT RING ON MY FINGER"

We have one less single nurse! The latest to walk the wedlock aisle was Theresa Malin. On Labor Day Teresa became Mrs. Joseph Jarosiewicz. The entire council, from Adams to the numerous Zukas', wishes Joseph and Theresa many years of happy married life and good fortune.

ROUND THE GLOBE WITH FATHER FRANK

Our likeable spiritual director, Father Frank Beksha, should become a travel lecturer. Yellowstone National Park in '49 and Rome in '50 sums up the itinerary of Father Frank the past two summers.

Council 18 welcomes home our globe trotter and expects a lecture on his experiences as a Holy Year pilgrim. Where to next year, Father?

STRIKE IT UP

The men bowlers have something to look forward to as they begin their fall bowling. Only 37 pins separate us from capturing the trophy awarded the N. E. Bowling champs.

Pete Puzin, the ace nominator of '18, suggested Al Jakutis, the suburbanite, as chairman of the bowling committee. Now that was an excellent choice. But modest Al said he had to refuse it on the grounds that he wasn't really well versed on the intricacies a job of that stature demands.

So we had to look around for the most likely one. Vin Žukas, the top man bowler in the recent N. E. bowl-away was nominated, charitably speaking. He needed seasoned help, so who could be better than Vito Pilkons. So it stands: the two V's—which could mean victory this winter — Vito and Vin and Millie Wilčinski and Helen Žukas, the two inseparables, for a bit of charm, is our bowling committee.

JUST A LITTLE OFF THE TOP

Someone "complimented" our prospering florist Al Jakutis on the "sharp" haircut he sported at our September meeting. Al's ever ready retort was: "I needed one after all the sunburn I got at the beach outing. It was getting a little too hot for a shoulder length style." Besides it's no longer fashionable! Pete Puzin said something about Indians and tomahawks.

While we are tonsorially speaking it would be well to note that our secretary, Fran Tamulynas, also parted with a few locks. Sporting a pair of dark rimmed glasses, plus the new haircut made our ever serious gum-popping champ, more sanctimonious.

CRANE'S EMBERS

Our first beach party could have been bigger. Maybe it was for the best — we were able to crowd more food and sundry refreshments into all available space. With compliments

of the two comics, brothers Ed and Pete Puzin, we managed to cart along a portable ice box to keep things on ice which taste better that way.

Our new found choristers — led predominantly by John Janūnas — gave us version upon version of how "Good Night Irene" was written to be sung. Someone commented that if the song wasn't at the top of the hit parade John Janūnas would sing it enough times to give it such a rating. He didn't fail us!

Vito Pilkons, wearing something the other side of Schiaparelli, gave the women beauty judges a hard time but he prevailed as the most gorgeous man entered in probably the first and greatest beauty show ever staged on the white sands of Crane's Beach.

Ted Mankus was in the running too. He looked a lot more sophisticated to the onlookers in the white towelled creation he wore. John Žukas rated a resounding ovation and if the judges had picked the winner on the basis of the most serious smile he would have won it so decisively it wouldn't have been funny.

Alberta Malin was well protected, much to everyone's notice.

Paul Žukas, the reservist, back from a cruise to Halifax, was glad he came to the outing. He had a wonderful opportunity to give away some Canadian cigarettes.

The Korean War consciousness was very evident as far as the male members of the council were concerned. The toughest drill master would not have complained at the right obliques and to the rear marches our well disciplined squad showed.

Vito Pilkons, besides running off with the charm contest, did the same with three sorely missed young ladies.

TRAVEL BY AIR AND THEN YOU'RE THERE

Ed Puzin thought it would be a lofty idea if we went by plane to Newark, N. J. next spring or summer. Why to Newark? Well, that's a question no longer asked in Council 18. All we know is what we hear. And we hear Al Jankauskas, our prex, is going to be at the biggest wedding you or I have ever attended.

Scoop

Dayton, Ohio

COUNCIL 96

Our delegates to the 37th National Convention and guests are still talking about the wonderful time they had in Chicago, where they met old friends and renewed memories of the past.

The Convention Committee headed by the Indiana-Illinois District President, John Stoškus, deserves a lot of praise and thanks for the wonderful hospitality shown to every-

one. We will remember Room 1628 with Champagne for all. The hosts—Steve Kane and J. Stoškus — no wonder we had Champagne!

Among others who won their way into the Dayton hearts were Dolores and Andy Yuknis, Dr. Bobelis, Tony Yuknis, Stan Kancewick, Julie Greičius, Helen Gudauskas, Joe Noreikas and the Opera Singer Al Brazis from "The Mobra".

Our council is busily completing its plans for the Ohio-Michigan district convention which will be held in Dayton, November 4-5. We are hoping to have a wonderful representation from our district and guest councils.

Petronella Zelinskas and Anne Gudelis spent a week in Milwaukee, Wisconsin, recuperating from the national convention and preparing for the district convention.

Eleanor and Ted Služas, our honeymooners, made a surprise appearance at the Convention dance in Chicago!

Dottie

South Boston, Mass.

COUNCIL 17

Armistice Day

Our council is holding its annual dance on Saturday evening, November 11, 1950, at the Hotel Somerset (Louis XIV Ballroom), Boston, Mass. Dress optional. A cordial invitation is extended to all members and friends in the entire district.

Convention Delegates

A detailed report on the 37th national convention will be given by delegates at our September meeting. All members are urged to attend the meeting and get "brushed up" on the status of our Knights of Lithuania organization.

Talk on Religion

Father Al Contons, spiritual advisor, gave an inspiring talk on Catholicity to our members, especially during these troublesome times.

Welcome Guest-Founder

We were highly honored by the presence of Tēvas M. A. Norkūnas at our recent meeting.

Fishing

Several "old salts" went fishing — 5 married and two single members. The single men caught 11 flounders and 1 pollack; the married men lost one fishing line. It seems the married men had their catch when they said "I do".

News

*Algie Mitkus is studying for a Bachelor's Degree. His intentions are not to get married.

I love music, I love food

I love girls and wine but good

The next I love—our monthly VYTIS.

Now I say — "So long" —

ŠNIPŠTYTIS

2244 W. 23rd Place
 NAUJOJI AUSRA-GR
 7029 S. CALIFORNIA AVE.
 CHICAGO 8, ILL.

Cleveland, Ohio

COUNCIL 25

Besides having a good time, our delegates who attended the national convention held in Chicago, came back to Cleveland ambitious, full of K. of L. spirit and with a lot of new ideas and activity for our council.

Plans are being made for our K. of L. Harvest Dance which is to be held on October 15, Sonny (Ei Ei 0) Michael's Orchestra will provide the music for the evening.

We wish to extend congratulations and best wishes to one of our members, Betty Zupka, who was married to Leonard Bednarski on September 16 at St. George's Church. The beautiful wedding was officiated by Rev. Fr. B. Ivanauskas. Frances Machutas, K. of L. member, was one of the attendants to the bride.

We also congratulate our two very good friends, Kitty Zubrick and Louis Prašmantas of Dayton, Ohio, on their recent engagement.

Our council bids farewell to our good friend and member Andy Palzes, who departed for Europe to further his study in designing and dress-making in France. Good Luck Andy, in your new experience and don't stay away too long. You'll be missed by all of us.

Sue

K. OF L. CALENDAR

- October 7 — Dayton, Ohio (96) Dance.
- October 7 — Great Neck, N. Y. (109) Ball.
- October 13 — Chicago, Ill. (13) Dance.
- October 14 — Lawrence, Mass. (78) Dance.
- October 14 — Detroit, Mich. (102) Family Night.
- October 15 — Great Neck, N. Y. (109) 16th Anniversary Dinner.
- October 15 — Cleveland, Ohio (25) Harvest Dance.
- October 15 — N. E. District Candle Pin Roll-off, Norwood, Mass. (date changed)
- October 22 — Paterson, N. J. (61) Party.
- October 28 — Worcester, Mass. (26) Harvest Dance.
- October 28 — Chicago, Ill. (5) Halloween Dance.
- November 4-5 Ohio-Michigan District Convention. Host: Dayton, Ohio (96). (date changed)
- November 11 — South Boston, Mass. (17) Annual Dance, Somerset Hotel, Boston.
- November 18 — Detroit, Mich. (102) Pre-Advent Dance.
- November 19 — Gary, Indiana (82) Banquet-Junior Softball Team.
- November 22 — Worcester, Mass. (26) Dinner-Dance.

JUOZAS BOLEY, buvęs Centro Vyčių pirmininkas ir einąs BALF pirmi-
 ninko pareigas, New Yorko uoste apdovanoja 20,000-ąją tremtinę. Įteikimą
 stebi Juratės tėveliai Stasys ir Juzė Orantai ir jos sesutė Dalio-Maria.

Gary, Indiana

COUNCIL 82

On Sunday, September 17th, our monthly meeting was held in the St. Casimir's Church hall. Our delegates to the 37th national convention, Joseph Shirvinski and Stella Kuizin, submitted fine reports.

Plans were also discussed in holding a banquet in honor of our Junior Softball Team, champions, having won two trophies — one on July 4th, by beating the Chicago Juniors (36) and the other by beating the Jefferson "B" League, Gary, Indiana. This is a record for our softball team in its first year of activity. Date set is November 19th.

Following the meeting, our president together with several members attended the Lithuanian Day affair sponsored by the American-Lithuanian Society at the International Friendship Gardens. Participating on the program were Jeronimas Tunkus and Vladas Ruzga, members of our council. Their folk dancing was quite unique. Keep up the good work, boys.

Josephine Kuizin,
 Cor. Secretary

Linden, N. J.

COUNCIL 113

Elected Officers

At our August meeting, the following officers were elected: Victor Guzewicz, president; Stephen Bundonis, vice president; Edward H. Eiva, secretary; Aldona Cesnovich,

fin. secretary; Paul Samalonis, treasurer; Anna Zurlis and John Tratulis, trustees, and Joe Smith, sgt. at arms.

Sports

There was an informal discussion as to our activities in sports, particularly bowling. We expect to be quite active in sports this coming season.

Surprise

We had a birthday party August 31st for John Tratulis, past president.

Choice Tid-Bits

We are proud to announce that our council is applying itself in SALESMANSHIP. Steve "Bundy" and Victor "Guzzy" are out selling plastic products which are manufactured by our own Danny Joffa. We wish them success.

The newly-elected officers are on the job. They invite all inactive members to attend our meeting more regularly, also hope all members will give them a helping hand this coming year. In that way, our council may prosper and be most successful in its undertakings.

E.H.E.

DID YOU NOW

that there are at least 16 radio stations in the United States which broadcast Lithuanian language programs?